

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

woensdag

22-05-2002

14:15 uur

mercredi

22-05-2002

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail: publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Debat over de toestand in de strafinrichtingen	1
Samengevoegde interpellatie en vragen van	1
- de heer Gerolf Annemans tot de minister van Justitie over "de ontsnapping van twee gevangenen uit de Antwerpse gevangenis in de Begijnenstraat en een eventuele tweede gevangenis te Antwerpen" (nr. 1273)	1
- de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "het uitstel van de opening van de gevangenis van Iltre" (nr. 7253)	1
- de heer Luc Goutry aan de minister van Justitie over "de syndicale acties in de strafinrichtingen" (nr. 7260)	1

Sprekers: **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, **Tony Van Parys**, **Luc Goutry**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie, **Josy Arens**, **Hugo Coveliers**, voorzitter van de VLD-fractie, **Claude Eerdekens**, voorzitter van de PS-fractie, **Karine Lalieux**, **Fauzaya Talhaoui**, **Martine Dardenne**, **Mirella Minne**, **Jacqueline Herzet**

<i>Moties</i>	35
---------------	----

SOMMAIRE

Débat sur la condition pénitentiaire	1
Interpellation et questions jointes de	1
- M. Gerolf Annemans au ministre de la Justice sur "l'évasion de deux détenus de la prison d'Anvers, située dans la Begijnenstraat et la construction éventuelle d'une seconde prison à Anvers" (n° 1273)	1
- M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le report de l'ouverture de l'établissement pénitentiaire d'Iltre" (n° 7253)	1
- M. Luc Goutry au ministre de la Justice sur "les actions syndicales menées dans les établissements pénitentiaires" (n° 7260)	1

Orateurs: **Gerolf Annemans**, président du groupe VLAAMS BLOK, **Tony Van Parys**, **Luc Goutry**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice, **Josy Arens**, **Hugo Coveliers**, président du groupe VLD, **Claude Eerdekens**, président du groupe PS, **Karine Lalieux**, **Fauzaya Talhaoui**, **Martine Dardenne**, **Mirella Minne**, **Jacqueline Herzet**

<i>Motions</i>	35
----------------	----

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

van

du

WOENSDAG 22 MEI 2002

MERCREDI 22 MAI 2002

14:15 uur

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.20 uur door de heer Fred Erdman, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.20 heures par M. Fred Erdman, président.

01 Debat over de toestand in de strafinrichtingen**01 Débat sur la condition pénitentiaire****02 Samengevoegde interpellatie en vragen van**

- de heer Gerolf Annemans tot de minister van Justitie over "de ontsnapping van twee gevangenen uit de Antwerpse gevangenis in de Begijnenstraat en een eventuele tweede gevangenis te Antwerpen" (nr. 1273)

- de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "het uitstel van de opening van de gevangenis van Ittre" (nr. 7253)

- de heer Luc Goutry aan de minister van Justitie over "de syndicale acties in de strafinrichtingen" (nr. 7260)

02 Interpellation et questions jointes de

- M. Gerolf Annemans au ministre de la Justice sur "l'évasion de deux détenus de la prison d'Anvers, située dans la Begijnenstraat et la construction éventuelle d'une seconde prison à Anvers" (n° 1273)

- M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le report de l'ouverture de l'établissement pénitentiaire d'Ittre" (n° 7253)

- M. Luc Goutry au ministre de la Justice sur "les actions syndicales menées dans les établissements pénitentiaires" (n° 7260)

De **voorzitter**: De Conferentie van voorzitters heeft deze interpellatie en vragen als een actualiteitsdebat geprogrammeerd. U weet dat dan artikel 87bis van toepassing is. Na het antwoord van de regering zal eerst voorrang worden gegeven aan de interpellant en de vraagstellers. Vervolgens kan ieder lid van de fracties mij duidelijk maken wie na de replieken nog het woord wenst te voeren. Rekening houdend met het aantal sprekers zullen wij dan bepalen hoe lang de spreektijd bedraagt.

02.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als ik vandaag hierover kan interpelleren dan is het omdat ik reeds twee weken geleden het initiatief had genomen om deze interpellatie in te dienen. Ze komt nu eigenlijk op een goed tijdstip. Immers, terwijl het land bezig is met de herindeling van het politieke landschap en het uiteenspatten van bestaande en andere partijen en andere vormen van spiritisme, is het Vlaams Blok druk bezig met wat in het land zelf gaande is. Wij hebben reeds twee tot drie weken geleden met drie collega's de Antwerpse gevangenis bezocht. De minister is daarvan op de hoogte. Wij zijn daar de toestand gaan opmeten. Wij hebben vastgesteld hoe erg de toestand wel was. In mijn advocatenverleden en zelfs als Vlaams nationalist ben ik dikwijls zelf in de Begijnenstraat geweest. Niet alleen de materiële toestand is erg verslechterd, maar vooral met de mentale toestand van de mensen

02.01 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Voici quelques semaines, pendant que le reste du pays s'affairait frénétiquement à réaménager le paysage politique du pays, je me suis rendu à Anvers avec quelques collègues pour prendre le pouls de la situation dans la prison. J'ai observé une nette dégradation des conditions matérielles de vie et de travail dans la prison et j'ai constaté que la situation était devenue intenable pour le

die daar moeten werken is het erg gesteld. Het woord verslechterd is eigenlijk nog een understatement, want de toestand is waarschijnlijk onhoudbaar. Ik kon aanvoelen en verwachten dat de zaken verder uit de hand zouden lopen, zeker in Antwerpen waar men al langere tijd acties voert die vooral op de overbevolking en de werkomstandigheden zijn geconcentreerd, maar ook omdat ik wist dat het in de rest van dit land ook zo gesteld is, zelfs in recentere, inzake infrastructuur meer menselijke gevangenissen. Zelfs indien wij dit alles wisten, konden we niet verwachten dat de zaak zo snel verder uit de hand zou lopen.

Mijnheer de minister, sta mij toe te zeggen dat het een puinhoop is, ook een politieke. Zowel de heer Di Rupo als de heer Ducarme lieten vandaag weten dat minister Verhofstadt deze zaak moet oplossen. Deze berichten zijn een politieke kaakslag. Bovendien is het een politieke incident van de eerste orde. Ik ben zeer blij dat ik de minister van Justitie daarmee vandaag kan confronteren. Het feit dat Franstalige toppolitici zich omwille van de toestand en de langzaam uit de hand lopende ontsnappingspogingen in Lantini zich zo voor de zaak beginnen te interesseren en de bal in uw richting doen rollen, moet u toch doen wakker schieten. U hebt zelf geprobeerd om de ministers Van den Bossche van Ambtenarenzaken en Vande Lanotte van Begroting bij de zaak te betrekken. Zij geven echter niet thuis.

Zij zijn nu plots verdwenen. Zij zijn bezig met basketbal en met wat weet ik allemaal maar zeker niet met uw gevangenisbeleid. U zit dus alleen voor een Franstalig front dat vraagt aan uw eerste minister om u buitenspel te zetten. Ik hoop dat u nu echt wel wakker wordt en dat u vandaag in deze Kamer op een politieke manier een lijn kunt trekken die nadien de details kan oplossen. Het feit dat dit een politiek dossier ging worden is wat u de afgelopen jaren uit het oog hebt verloren. Dit dossier heeft namelijk rechtstreeks te maken heeft met het veiligheidsbeleid. We kunnen op sociologisch vlak discussiëren over het feit dat gevangenen dienen gereïntegreerd te worden in de samenleving. Het Vlaams Blok is tevens van oordeel dat dit het geval moet zijn en is precies daarom van mening dat het gevangeniswezen goed georganiseerd moet zijn.

In een strafrechtelijke procedure is de gevangenis het eindstadium. Dat eindstadium is de afgelopen twintig jaar totaal verwaarloosd. Dan kwam minister Verwilghen aan het bewind en hij heeft het beleid van zijn voorgangers voortgezet waarbij hij altijd maar sneller gevangenen vrijlaat en altijd maar weigert om de celcapaciteit sterk uit te breiden en waarbij hij altijd maar een slot blijft zetten, letterlijk en figuurlijk, op een uitbreiding van het aantal gevangenissen, terwijl er een zware toename is van de immigratie en van de zware en de gewone criminaliteit.

Het heeft geen zin om een veiligheidsbeleid op poten te zetten. We hebben deze zaak met de cipiers in Antwerpen uitvoerig kunnen bespreken. De cipiers vroegen wat voor zin het heeft dat minister Verwilghen aankondigt dat hij de straatcriminaliteit gaat aanpakken of dat de procureur des Konings in Antwerpen zegt dat hij de maffiabuizen even gaat uitkuisen, als het niet mogelijk is om degenen die men daar aanhoudt langer dan vierentwintig uur op een deftige manier onder te brengen. Als het dus niet mogelijk is om voor een parket, voor de politie en voor justitie meer dan twee mensen onder te brengen, dan heeft het ook geen zin om – bijvoorbeeld in

personnel. J'avais, à ce moment-là déjà, craint un dérapage mais je ne pensais pas qu'il se produirait aussi rapidement.

C'est la pagaille dans ce dossier, jusqu'au niveau politique. MM. Di Rupo et Ducarme, présidents de partis francophones, estiment qu'il appartient au premier ministre de trouver une solution. Le ministre de la Justice renvoie la balle aux ministres de la Fonction publique et du Budget qui font la sourde oreille.

Maintenant qu'un front francophone cherche à mettre le ministre de la Justice hors jeu, j'espère qu'il va enfin se réveiller. Le ministre doit prendre d'urgence une décision politique et régler ensuite les questions de détail. Il avait perdu de vue que ce dossier, qui concerne la politique de sécurité, est aussi un dossier politique.

Le Vlaams Blok est lui aussi partisan de la réintégration des détenus dans la société et c'est précisément la raison pour laquelle il veut un système pénitentiaire bien organisé. Dans la procédure pénale, la prison représente le stade final. Or, au cours des vingt dernières années, cet aspect a été scandaleusement négligé. Le ministre Verwilghen a poursuivi la politique de ses prédécesseurs, caractérisée par des libérations accélérées et le refus d'accroître la capacité en cellules alors que l'immigration et la criminalité ont fortement augmenté. Dans ces conditions, une politique de sécurité est vouée à l'échec. Les ministres du Budget et de la Fonction publique refusent de fournir les moyens financiers nécessaires pour porter la capacité à 12.000 cellules comme le veut le Vlaams Blok.

Il n'y a pas que dans les prisons que la situation est intenable. Les syndicats tiennent le ministre directement responsable de la

Antwerpen – te doen alsof men iets gaat doen aan die criminaliteit. De toestand woekert dus verder en u sluit uzelf op in een infernale logica. Immers, u weigert, of uw coalitie weigert blijkbaar, uw ministers van Begroting en van Ambtenarenzaken en degenen die u daarin moeten steunen weigeren blijkbaar om de budgetten uit te trekken die nodig zijn om te doen wat het Vlaams Blok u vraagt, en te doen wat de omstandigheden u vragen te doen, met name die celcapaciteit uit te breiden. Het Vlaams Blok is van oordeel dat die capaciteit dient opgetrokken te worden naar 12.000 cellen.

U bent hier allen het rapport-Dupont aan het bespreken. Ik neem aan dat het hier straks, na dit debat, ter sprake zal komen. Daarin zal het mooie principe van één man, één cel, worden besproken, terwijl u niet eens in staat bent om, zelfs zonder dat principe, in de huidige toestand op een ordentelijke manier over te gaan tot de celcapaciteit die ten minste de helft groter is dan de huidige.

Wij pleiten voor een drastische uitbreiding van die capaciteit en het opbreken van al die linksprogressieve taboes uit het verleden, die van oordeel zijn dat het gevangeniswezen niet alleen niet meer mag uitgebreid worden, maar bovendien nog moet beperkt worden. Sinds uw laatste begrotingsaanpassing, vraagt u zelf aan deze Kamer om op het Directoraat-generaal van de gevangenen nog 2% te bezuinigen. U moet maar eens uitleggen hoe dat consistent samenklinkt met een harde aanpak van de criminaliteit, die Verhofstadt, reizende van stad tot stad, overal gaat beloven en dit in het kader van zijn verkiezingscampagne. Verhofstadt doet dit, terwijl hij ondertussen zijn eigen minister van Justitie naar hier stuurt om de boter op te vreten die Ducarme en Di Rupo hem dezelfde dag nog opdienen.

Ik denk dat de toestand niet alleen in de gevangenen en voor de cipiers onhoudbaar is. Ik kan u trouwens verzekeren dat deze mensen niet zomaar staken, deze indruk wil ik met klem weerleggen. Het is goed dat in een Parlement zo iets kan gebeuren. Volgens de verklaringen van de heer Thuy en van uzelf vanmorgen zouden er allerlei apen uit de mouw komen, die u niet verwacht had en zou dit allemaal niet mogen gebeuren. Dat is de ondertoon. U acht die mensen verantwoordelijk voor wat er nu gebeurt, terwijl zij u expliciet verantwoordelijk stellen voor de huidige gebeurtenissen, inclusief voor de onlusten. Ik neem aan dat dit behoort tot het 'trek-en-duwwerk' tussen de minister en de vakbondsverantwoordelijke. De laatste persmededeling van de vakbonden is duidelijk: zij stellen u rechtstreeks verantwoordelijk. Wat betreft uw verklaringen van vanochtend in verband met een verborgen agenda benadrukken zij nu duidelijk en ondubbelzinnig dat hun eisen u al bekend zijn sinds 20 september 2001 en overigens reeds ingediend en besproken werden op een overleg in januari 2002. De vakbonden beweren dat u met dergelijke verklaringen een zware hypotheek legt op de verdere gesprekken. U gaat vanmiddag met hen spreken, maar ze beweren zelf dat het eigenlijk weinig zin heeft. De toestand is dus zeer kritiek. Ik herhaal dat dit niet alleen in die gevangenen zo is. Wij staan 100% achter het eisenpakket van het gevangenispersoneel. Die mensen doen een job die niet te vergelijken is met een andere sociale inspanning, die van onze samenleving gevraagd wordt.

Wij willen 100% duidelijk maken dat wij achter hun eisen en desiderata staan, zeker wanneer ze uitgaan vanuit concepten als

situation actuelle. De son côté, le ministre affirme que les syndicats ont un agenda caché alors qu'ils avaient déjà transmis leurs exigences en septembre 2001 et qu'une concertation avait été organisée à ce sujet au mois de janvier de cette année.

Le personnel pénitentiaire joue un rôle incomparable dans notre société. Dès lors, je soutiens pleinement les revendications des gardiens de prison en particulier lorsqu'elles portent sur la qualité de la vie, la surpopulation et les conditions de travail dans les établissements pénitentiaires. Par ailleurs, j'appuie également leurs exigences en matière salariale. Le ministre aurait pu prévenir ces problèmes. Cette interpellation lui offre une dernière chance de garder la main dans ce dossier, que les responsables politiques francophones veulent renvoyer dans le camp du premier ministre, et, le cas échéant, de placer les ministres Van den Bossche et Vande Lanotte face à leurs responsabilités. S'il ne le fait pas, il risque de perdre ce qui lui reste de crédibilité.

leefbaarheid, overbevolking en werkomstandigheden; ook wanneer ze neigen naar looneisen. U had zulks moeten voorzien! U had zulks moeten detecteren, u had zich niet moeten vergenoegen met de vaststelling dat de cipiers maar blij moeten zijn met wat ze hebben terwijl u zich verschuilde achter de stelling dat u niet meer kon geven dan u al deed want anders komt u daadwerkelijk – en hier kom ik aan de tweede ernstige kant van de zaak – voor de politieke consequenties van deze affaire te staan. U hebt het probleem al twee of drie jaar zien aankomen en nu vragen Di Rupo en Ducarme aan de eerste minister Verhofstadt om het dossier in deze zaak naar zich toe te trekken.

Ik denk dat u vanmiddag, vooraleer u naar de onderhandelingen vertrekt, hier in de Kamer en in aanwezigheid van de publieke opinie een ultieme kans hebt om het dossier bij u te houden. En als degenen, die misschien verantwoordelijk zijn voor het feit dat u niet verder kunt gaan dan u tot hiertoe bent gegaan – ik denk hierbij aan minister Vande Lanotte en minister Van den Bossche – moeten worden verantwoordelijk gesteld voor wat hun taalgenoot Di Rupo u nu verwijt, dan moet u hen hier vanmiddag voor hun verantwoordelijkheid plaatsen. Dit is een laatste kans om uw politiek hachje in deze zaak te redden. Indien eerste minister Verhofstadt het dossier naar zich toetrekt, dan zal dit symbooldossier, wat mij betreft, het laatste zijn waarin Verwilghen een stuk van zijn geloofwaardigheid kon verspelen en ook zal hebben verspeeld.

Ik bied u door deze interpellatie een laatste kans om het politieke tij te keren. U hebt de mogelijkheid en de freedom of speech om het zelf te doen. Doe het dan zelf en neem de consequenties van wat u politiek gezien al twee jaar zag aankomen!

02.02 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de toestand in de gevangenissen is op dit ogenblik explosief. Er zijn de stakingen van het personeel. In Lantin wordt vandaag reeds een week gestaakt. Er zijn opstandjes in de gevangenissen. In Lantin zouden 60 gedetineerden gewoon zijn vrijgelaten, met penitentiair verlof gestuurd. Er zouden op een week tijd drie pogingen tot zelfmoord zijn geweest. Er zouden in verschillende gevangenissen verschillende vernielingen zijn aangericht. De federale politie moet tussenbeide komen. Ik hoorde vanmiddag de burgemeester van de stad Gent zeggen dat zij 100 politiemensen per dag moeten inzetten om ervoor te zorgen dat de veiligheid wordt gegarandeerd. Dit zijn 100 politiemensen die niet ter beschikking staan van de basispolitiezorg in de wijken en buurten.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, daarnaast lijkt het penitentiare beleid te zijn geblokkeerd. De opening van de gevangenis in Ittre heeft niet plaatsgevonden. De commissie voor de Justitie van de Kamer heeft haar bezoeken aan een aantal gevangenissen uitgesteld. Wij zouden vanmiddag hoorzittingen organiseren over het wetsvoorstel-Dupont maar deze gaan niet door. Het is duidelijk dat het penitentiare beleid op dit ogenblik geblokkeerd is en men de situatie niet meer onder controle heeft. Dit is de stand van zaken.

De vraag is of er perspectieven zijn om het probleem op te lossen. Zijn er middelen en mensen ter beschikking om een aantal problemen waarvan het penitentiare personeel terecht gewag maakt

02.02 Tony Van Parys (CD&V): La grève ininterrompue des gardiens rend la situation dans les prisons explosive. L'on constate des soulèvements. La police fédérale doit y garantir la sécurité mais chaque policier qui se trouve dans une prison est un policier de moins en ville pour s'acquitter des tâches de police de base. La politique pénitentiaire semble bloquée. L'ouverture de la prison d'Ittre et notre visite à un certain nombre d'établissements pénitentiaires ont été différées, de même que les auditions de cet après-midi sur la proposition de loi Dupont. Aucune solution ne semble se dessiner. A l'occasion des discussions budgétaires, le ministre de la Justice a dû consentir à des économies. Le contrôle budgétaire a réduit de 6,5 millions d'euros les moyens disponibles pour le personnel pénitentiaire.

inderdaad op te lossen? De dramatische conclusie van deze vraag is dat die perspectieven er niet zijn. Collega's, ik nodig u uit de cijfers te bekijken die ons werden overhandigd in het kader van de begrotingscontrole. Naar aanleiding van deze controle stellen wij vast dat de minister van Justitie tijdens de besprekingen in de schoot van de regering heeft moeten inleveren op de personeelsuitgaven. Er is na de begrotingscontrole 6,5 miljoen euro minder beschikbaar voor personeelsuitgaven in penitentiaire instellingen.

Daar is dan nog het supplement van 5 miljoen euro inbegrepen dat noodzakelijk was om het personeel van Ittre te betalen dat nog moet worden geëngageerd. Dit betekent dat het perspectief van de penitentiaire instellingen vandaag er een is van 11,5 miljoen euro minder dan bij de begroting. De personeelsuitgaven in de begrotingscontrole dalen volgens de papieren die in het Parlement werden voorgelegd met 11,5 miljoen euro of 460 miljoen frank. Dit is een half miljard minder dat de minister van Justitie van de regering heeft gekregen om de personeelsproblemen van de gevangenen op te lossen. Zeg mij nu eens hoe men dit zal doen, gelet op de eisenbundels die op dit moment voorliggen! Wat is er eigenlijk gebeurd? De globale inleveringsoperatie voor het personeel van de overheid met 2% heeft niet geleid tot een uitzondering voor de minister van Justitie. Daardoor moet ook het personeel van de penitentiaire instellingen 2% inleveren, in plaats van bijkomende mogelijkheden en middelen te krijgen.

Ik kom tot een tweede probleem. Op de wervingsstop die in oktober door de gehele regering werd afgekondigd, heeft men al te laattijdig een afwijking aanvaard voor het departement Justitie. De afwijking kreeg men maar in maart 2002. Dat betekent dat voor januari en februari de minister van Justitie niet in staat was en niet de middelen had om bijkomende aanwervingen te doen. Precies dat probleem stelt zich nu om onmiddellijk de aanwervingen te doen die zich opdringen. De conclusie is duidelijk. De socialisten hebben de minister van Justitie volledig in de tang genomen en hebben het hem onmogelijk gemaakt ook maar enige toezegging te kunnen doen aan het personeel van de penitentiaire instellingen, hetzij de minister van Begroting, de heer Vande Lanotte, hetzij de minister van het Openbaar Ambt, de heer Van den Bossche. Dat is het drama in dit dossier: niet alleen dat de situatie vandaag explosief is, maar dat de minister van Justitie niet sterk genoeg was om dit door te drukken en dat zij, de regering, ervoor hebben gezorgd dat de middelen en de mensen ontbreken om het probleem vandaag op te lossen.

Het ging er cynisch aan toe, gisteravond op de RTBF. De heer Di Rupo zei met veel omhaal tegen de cipers in Hoei, in de onmiddellijke omgeving van mevrouw Lizin, dat hij het volledig eens was akkoord met hun prerogatieven en dat hij hun eisen steunde, maar dat zij moesten begrijpen dat het aan de minister van Justitie is om dit budgettaire probleem op te lossen. Dit is het toppunt van cynisme, niet alleen ten aanzien van de minister van Justitie, maar eigenlijk ook ten aanzien van de cipers die terecht, omwille van hun uitgesproken sociale opdracht, eisen om in betere omstandigheden te kunnen functioneren, maar die daarvoor de nodige middelen en instrumenten niet krijgen van de regering.

Voorts wil ik nog even terugkomen op de gevangenis van Ittre die niet werd geopend. Dat was volgens mij een volledig verkeerd signaal,

En outre, 5 millions d'euros étaient destinés au personnel de l'établissement d'Ittre qui devait encore être engagé. Il manque donc aujourd'hui 11,5 millions d'euros pour le personnel des prisons. L'économie globale de 2% imposée à l'ensemble du personnel de la fonction publique s'applique donc également à la Justice. Le personnel est donc pénalisé de 2% au lieu de recevoir des moyens supplémentaires.

Ce n'est qu'en mars 2002 que le département de la Justice a été autorisé à déroger au gel des recrutements décrété par le gouvernement en octobre dernier. Le ministre n'a donc pas été en mesure de procéder aux recrutements complémentaires nécessaires. Les socialistes, à savoir les ministres du Budget et de la Fonction publique, ont mis le ministre dans l'impossibilité de prendre un quelconque engagement envers le personnel des établissements pénitentiaires. La situation n'est pas seulement explosive, elle est devenue insoluble dans la mesure où le ministre mord sans cesse la poussière.

Hier, lors d'une émission de la RTBF, le président du PS a fait preuve d'un cynisme extrême en marquant son accord sur les revendications des gardiens de prison de Huy qui sont en grève et en renvoyant la balle dans le camp du ministre Verwilghen chargé de résoudre ce problème d'ordre budgétaire.

Le fait que la prison d'Ittre n'ait pas été ouverte constitue également un mauvais signe, dans la mesure où cette prison incarnait les possibilités de renouveau.

M. Annemans a évoqué le passé. Comme s'il s'agissait d'un héritage du passé. Lors de son entrée en fonction, le ministre Verwilghen a obtenu trois nouvelles prisons:

omdat die gevangenis het symbool was van de nieuwe mogelijkheden die men creëerde. Men moet echter weten dat het personeel voor Ittre werd aangeworven en dat het werd verdeeld over de Franstalige en de Waalse penitentiaire instellingen. Momenteel is dat personeel aldus actief in de Waalse penitentiaire instellingen. Zodra de minister de gevangenis van Ittre opent moet hij dat personeel terugroepen en wordt het probleem in de Waalse instellingen alleen maar groter. Ik waarschuw u dat er alsdan een revolutie uitbreekt bij het personeel van deze instellingen en als gevolg daarvan ook bij de gedetineerden.

Tot slot wens ik nog de volgende opmerking te formuleren ten aanzien van de heer Annemans; Er werd even verwezen naar het verleden, alsof dit probleem er een uit het verleden zou zijn. Welnu, aan het einde van de vorige legislatuur kreeg de huidige minister van Justitie drie geplande instellingen ter beschikking: een in Ittre, een in Hasselt en een in Nivelles II, met plaats voor 1.100 gedetineerden. Het is alleen omwille van een vertraging in de uitvoering dat die 1.100 plaatsen momenteel niet kunnen worden gebruikt. Men kan dus niet zeggen dat er een fout werd gemaakt in het verleden.

De minister van Justitie kreeg naar aanleiding van de begrotingscontrole niet de middelen die hij wenste. Integendeel, hij kreeg 11,5 miljoen euro minder voor de personeelsuitgaven. Hij is uiteraard verantwoordelijk voor zijn departement, maar voor die beperkte middelen, daarvoor zijn de socialistische ministers Van den Bossche en Vande Lanotte verantwoordelijk.

Ik stel vast, mijnheer de minister, dat u hier andermaal alleen zit. Gisteren nog zei u dat u slechts zou antwoorden op voorwaarde dat de ministers Vande Lanotte en Van den Bossche ook aanwezig zijn. Wie zit er helemaal alleen voor zijn dossier? De minister van Justitie!

Het is heel symbolisch en heel duidelijk dat u volledig in de steek bent gelaten. Het spijt mij, er is op dit ogenblik geen perspectief om het probleem op te lossen. Mijnheer de minister van Justitie, u had beter de meerderheid uitgenodigd om onze resolutie goed te keuren waarin wij hadden voorgesteld om de middelen van Justitie uit te breiden. U hebt dit niet gewild en de meerderheid heeft dit niet gewild. U kiest de partners die u wil. Met de CD&V had u de mogelijkheid om, vanwege het Parlement, de steun te krijgen om meer middelen te krijgen. Hierdoor zou u het penitentiair personeel kunnen geven waarop het recht heeft en het penitentiair beleid behoorlijk kunnen organiseren.

02.03 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uiteraard zal ik iets korter kunnen zijn aangezien de vorige sprekers het probleem in alle lengte en breedte hebben geschetst. Het is belangrijk om in dit Parlement met alle mogelijke middelen aan te geven welke malaise er op dit ogenblik op het terrein heerst. Ik woon in Brugge en ik ben gisteren de situatie even gaan observeren. Ik heb dat trouwens ook al gedaan tijdens de eerste vrijdagstaking een paar weken geleden. Ik bemoei mij niet met de zaak. Ik meen dat het wel belangrijk is om als parlements lid op het terrein te gaan kijken wat er op het terrein leeft. Ik heb chaos gezien. De gevangenis van Brugge is een grote gevangenis. Men bezet er al belerende kruispunten en men heeft al een zware impact op de omgeving. Ik heb voortdurend gehoord dat zij al zo dikwijls om aandacht hebben

Ittre, Hasselt et Nivelles. Ensemble, ces prisons peuvent accueillir 1.100 détenus. Seul un retard dans l'exécution des travaux explique la non-utilisation de cette capacité.

Le ministre de la Justice n'a pas reçu les moyens financiers nécessaires mais il n'y est pour rien. Hier, il a répété qu'il ne répondrait à nos questions qu'en présence des ministres Vande Lanotte et Van den Bossche. Or, je constate que M. Verwilghen est à nouveau seul aujourd'hui.

Si le ministre et cette majorité avaient appuyé notre résolution tendant à l'octroi de davantage de moyens à la Justice, il aurait pu donner aujourd'hui aux gardiens ce à quoi ils ont droit.

02.03 Luc Goutry (CD&V): Je me suis rendu à la prison de Bruges et j'ai pu y prendre la mesure du chaos qui règne à l'intérieur et autour des bâtiments. Les gardiens se sont déjà rendus tant de fois au cabinet, il y a déjà eu tant de négociations... tout cela en vain. Leur patience est à bout. Cette fois, ils n'accepteront pas de se voir opposer une fin de non recevoir et sont prêts à poursuivre leur action jusqu'au bout.

gevraagd. Zij zijn al zo dikwijls op het kabinet geweest, zij zijn al zo veel in onderhandelingen geweest, maar het leidt tot niets. Er was eigenlijk een zekere wanhoop bij de mensen op het terrein. Er is geen weg terug. Indien zij af en toe een actie doen, komt er volgens hen niets van. Dan zegt iedereen dat het weer eens minder goed gaat, maar de week daarop gaat men terug over tot de orde van de dag. Hoe het ook in hun vel snijdt – het is niet gemakkelijk om die bereidheid zo massaal bij al die cipiers te vinden om de staking te kunnen organiseren – als zij nu de koord lossen, hebben zij niets. Na zoveel maanden van inzet en uitoefening van druk, zou het misdadig zijn dat zij op die manier naar hun achterban moeten stappen.

Collega's, het probleem splitst zich vooral in twee elementen op. Er is een probleem van statuut bij de penitentiare beampten zelf. Er wordt een heel pakket maatregelen met het oog op het statuut gevraagd. Dat is geen verborgen agenda. Die zaken zijn al in december ter onderhandeling aangeboden. Ik heb de vakbondsafgevaardigden in het gemeenschappelijk front daarover deze morgen nog ondervraagd. Zij zeggen allemaal – ongeacht de vakbond – dat die vragen niet van vandaag dateren.

We zijn er eigenlijk al lang mee bezig. Het zijn zaken die de minister zeer goed weet. Hij weet zeer goed welke onze eisen zijn, wat we vragen met betrekking tot het statuut ter verbetering van de arbeidsomstandigheden en –voorwaarden, de lonen en de pensioenen. Dit is ook voor de contractuelen zeer belangrijk, want meer en meer wordt met contractuele personeelsleden gewerkt, hetgeen intern tot naijver leidt. Daarvan zegt men dat het een duidelijk, evenwichtig en overwogen pakket is. De minister, zijn kabinet en de hele administratie weten dat. Het is daarover dat we al maanden onderhandelen, maar men heeft het gevoel dat men zich in een patstelling, op een dood punt bevindt. Men vindt dat er niet meer wordt geluisterd. De minister komt niet naar het overleg. Men zegt me dat hij er één keer is geweest, namelijk in december 2000, daarna nooit meer. Hij stuurt zijn medewerkers. Daar zit in feite de verborgen agenda. De vakbonden zeggen dat de verborgen agenda wellicht bij de minister zit, die niet eens naar de onderhandelingen komt en hen dan verwijt dat ze spelletjes spelen. Niets is minder waar; de vakbonden komen op voor hun rechten en ze zullen dit zeer volhardend proberen duidelijk te maken. Trouwens, wellicht is het kritische punt bereikt.

Een tweede aspect en een latent probleem dat reeds vorig jaar en ook het jaar voordien – ook via mijn vragen – vaak aan de kaak werd gesteld is het probleem van de overbevolking, de werkdruk, de gevraagde opvulling van het kader. Betrokkenen zeggen dat ze met te veel deeltaken worden belast; dat ze, zoals in Brugge, zieke gedetineerden naar het ziekenhuis moeten brengen; dat ze gevangenen moeten overbrengen naar andere gevangenissen, dat dit een impact heeft op hun werk, dat ze met een overbelasting worden geconfronteerd, dat er te recupereren tijd is en dergelijke. Dit alles verhoogt de werkdruk.

Ook de overbevolking is een probleem. Ik heb geargumenteed dat ze toch beschikken over het elektronisch systeem van detentie. Men heeft me geantwoord dat het helemaal niet tot ontwikkeling komt. Er zijn maximum een honderdtal gevallen van elektronische detentie, wat geenszins de oplossing biedt die aanvankelijk was voorspeld.

Le problème est double. Plusieurs revendications, qui avaient déjà été formulées en décembre, ont trait au statut.

Le ministre est donc parfaitement au courant des revendications tendant à l'amélioration des conditions de travail, de la rémunération et des pensions, tant pour le personnel statutaire que pour le personnel contractuel. Le ministre n'a toutefois assisté qu'une seule fois à la concertation. Après des mois de négociations avec ses collaborateurs, le personnel a le sentiment de n'être pas entendu et d'être dans l'impasse.

Par ailleurs, il se pose un problème de surpopulation, de surcharge de travail et de pénurie de personnel, le cadre étant incomplet. La détention électronique ne constitue pas une solution adéquate puisqu'elle se limite actuellement à une centaine de personnes.

L'Etat de droit vacille: notre société semble incapable de faire régner l'ordre dans les prisons et de garantir la surveillance des détenus. Pour ces derniers, la limite de l'acceptable est d'ailleurs également atteinte.

La protection civile et la police doivent intervenir. Les frais sont démesurés. Il aurait probablement été moins coûteux d'accéder aux revendications des agents pénitentiaires.

Le ministre reconnaît-il les problèmes, notamment en matière de statut? Une concertation à ce propos a-t-elle été organisée avec les syndicats? Où en sont les négociations? Quels en sont les résultats? Quelles concessions le ministre compte-t-il faire et quel en sera le calendrier?

Mijnheer de minister, ik sluit me dus aan bij de collega's die hier in feite het harde signaal hebben uitgestuurd dat het zó niet langer zal kunnen. Het is evident dat de rechtsstaat wankelt op het ogenblik dat we niet meer in staat zijn om mensen die gestraft zijn op een ordelijke manier in toom te houden en hun bewaking te organiseren en te garanderen. Het ergste is nu aan het komen, namelijk dat de gedetineerden zelf ook voelen dat het zo niet verder kan, dat zij er zoveel nadelen aan oplopen en dat ze zelf ook reacties uiten. Zondag gebeurde het in Brugge, zodat vele politiemensen moesten worden ingezet.

Zo ziet men de bal rollen: de civiele bescherming en de politie moeten tussenbeide komen, de ordediensten moeten veel meer uren presteren, de cipiers staken, de kosten swingen de pan uit. Als op een ernstige manier op de eisen van de penitentiaire beampten was ingegaan, dan zou het misschien minder gekost hebben dan de onrust die nu is ontstaan.

Mijnheer de minister, erkent u de problemen die door het gemeenschappelijk vakbondsfront naar voren worden gebracht, ook in verband met het statuut? Voor hen is dat niet duidelijk. Zij vermoeden dat het een verborgen agenda is.

Ten tweede, in welke mate en op welke wijze was u daarbij en vond het overleg plaats? Werd daarover overleg gepleegd met de vakbonden? Werden zij ernstig genomen? Op welke punten is ingegaan? Hoeveel staan de besprekingen momenteel?

Ten derde, wat heeft het overleg tot nu toe opgeleverd? Het wordt vijf voor twaalf. Aan welke eisen overweegt u tegemoet te komen om de acties nu toch wel snel te laten stoppen? Op die manier kan het namelijk niet verder. Welke is de timing? De mensen vragen dat. Ook deze namiddag vinden opnieuw onderhandelingen plaats. Er is grote zenuwachtigheid. Ik denk dat uw antwoord nu zeer belangrijk en zeer bepalend zal zijn voor de evolutie van de sfeer in de komende dagen.

De **voorzitter**: Collega's, zoals afgesproken, zal ik nu het woord aan de minister geven voor zijn repliek. Nadien krijgen de interpellant en de vraagstellers het woord. Van verschillende fracties hebben zich sprekers gemeld. Het Reglement voorziet in een spreektijd van twee minuten, maar ik maak mij geen illusies. Ik wil wel afspreken om de spreektijd per fractie te beperken tot vijf minuten, door uzelf onderling op te delen. Ik zal de microfoon op de zevende minuut onherroepelijk afsluiten. Ik ken de eigenheden namelijk van parlementsleden die de spreektijd willen uitbuiten.

02.04 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, één zaak wil volgens mij geen enkele minister van Justitie meemaken, namelijk een confrontatie met stakingen in de penitentiaire sector. Nochtans moet ik zeggen dat ik sedert ik het Parlement ken, nu ongeveer twaalf jaar, elke minister van Justitie met datzelfde probleem heb zien worstelen. Telkens was de basis van de aangesneden problemen dezelfde. Er waren klachten over de overbevolking in de gevangenis en de altijd weerkerende klacht over de onderbezetting van het kader. Nu dient zich ook een aantal nieuwe eisen aan, die soms ook in het verleden aanleiding hebben gegeven tot acties. Ik vind het dus normaal dat over zo'n incident een interpellatie plaatsvindt in het Parlement.

02.04 **Marc Verwilghen**, ministre: Chaque ministre de la Justice est tôt ou tard confronté à des grèves dans le secteur pénitentiaire. Je ne fais pas exception à cette règle. Depuis longtemps, les problèmes se posent, eux aussi, dans les mêmes termes. Les revendications qui sont exprimées aujourd'hui ont déjà donné lieu à des actions dans le passé.

Ik zal de parlementsleden trouwens ook volledig inlichten. Mijnheer

Je puis difficilement vous communiquer les positions des

de voorzitter, u zult begrijpen dat ik moeilijk de posities van de partijen over de inhoud van wat nu ter bespreking ligt, kan bekendmaken vermits zij daarover nog moeten onderhandelen. De onderhandelingen hierover starten over een kwart uur. Dat betekent ook dat wij op eieren moeten lopen. Elk woord dat hier wordt gezegd, kan immers een invloed op de besprekingen hebben. Ik denk niet dat het de bedoeling van de interpellanten of de andere aanwezigen is om de onderhandelingen te zien mislukken.

Mijnheer de voorzitter, ik heb in 1999 in volle verkiezingsperiode de gevangenis van Antwerpen bezocht. Toen hoorden wij ongeveer dezelfde kritiek als vandaag. Dat was dus nog het resultaat van het werk van mijn voorgangers.

Ik wil twee problemen in detail uitleggen over wat ondertussen is gebeurd. Ik deel de kritiek van de twee eerste interpellanten niet als zou er tussen 1999 en vandaag niets zijn veranderd. Ik zal dat ook trachten aan te tonen aan de hand van de cijfers waarover ik beschik en die gemakkelijk kunnen worden gecontroleerd. Ter inleiding, momenteel zijn er 7.436 plaatsen in de gevangenissen in België. De bezetting schommelt de jongste jaren tussen 8.300 en 8.800 gedetineerden. Er is dus een permanente overbezetting. Twee bijkomende cijfers moet u absoluut kennen. Het aantal langgestraften, personen die dus langer dan drie jaar gevangenisstraf krijgen, is aanzienlijk toegenomen ten gevolge van zwaardere straffen die door de rechtbanken worden uitgesproken. Zij vormen één derde van de gevangenispopulatie en zij zijn dus ook langdurige bezetters van cellen.

Er is ook een nogal in het oog springende stijging van de gemiddelde verblijfsduur bij voorlopige hechtenis. Kort na 1990 bij het totstandkomen van de wet op de voorlopige hechtenis bedroeg die één maand. Intussen is dat opgelopen tot 3,5 maanden. Men kan zich als wetgever de vraag stellen of dit wel het signaal is dat men wenste te verkrijgen met de wet op de voorlopige hechtenis.

Mijnheer de voorzitter, een eerste punt dat ik wil aansnijden zijn de maatregelen die ondertussen genomen zijn. Ik reken die met ingang van juli 1999 tot heden met betrekking tot de capaciteitsuitbreiding. Met andere woorden, is er nu iets aan de overbezetting gedaan? Ten eerste heeft er een aantal capaciteitsuitbreidingen plaatsgegrepen door de renovatie van cellen. In Doornik zijn er in april van dit jaar 57 nieuwe plaatsen ter beschikking gesteld. Op 13 mei zijn er in Bergen 64 plaatsen bijgekomen. Als ik er de andere gevangenissen van dit land bij reken, komen we tot een stijging met 200 plaatsen enkel ten gevolge van de renovatie. Een tweede belangrijk aspect in de capaciteitsuitbreiding is de gevangenis van Iltre. Mijnheer Van Parys, de gevangenis van Iltre gaat open op de gestelde datum. Die datum is 3 juni. Op dat ogenblik zal ze plaats bieden aan 100 gedetineerden om vanaf september verder te worden aangevuld tot 420 plaatsen zoals initieel gepland was. Het mag gezegd worden, dat is een inspanning uit het verleden waarvan nu de vruchten kunnen worden geplukt. Dat is correct. Het is echter in elk geval even correct te stellen dat daardoor aan capaciteitsuitbreiding wordt gedaan wat tegelijkertijd ook een antwoord biedt op de overbevolking, zelfs indien ik dat antwoord niet heb uitgevonden. Verder is de bouw van de gevangenis van Hasselt opgestart. Dit zal leiden tot 450 bijkomende plaatsen. Ik zwijg daar nu echter over omdat die gevangenis er nog

différentes parties, étant donné que ce n'est que cet après-midi qu'elles entameront les négociations et que je ne veux pas influencer les pourparlers. En 1999 déjà, les mêmes critiques s'étaient élevées, mais je n'admets pas qu'on dise que rien n'a changé depuis. Les établissements pénitentiaires belges ont actuellement une capacité de 7.436 places, pour un taux d'occupation qui varie de 8.300 à 8.800 détenus. Nous sommes donc confrontés à une surpopulation permanente, causée par l'augmentation du nombre de détenus condamnés à de longues peines, lesquels constituent aujourd'hui le tiers de la population carcérale.

On observe aussi une augmentation étonnante de la durée moyenne des détentions préventives puisqu'elle est passée d'un mois en 1990 à trois mois et demi aujourd'hui. Contrairement à ce qui a été dit, des mesures ont bel et bien été prises, de 1999 à aujourd'hui, pour résoudre le problème de la surpopulation. C'est ainsi que la capacité a été augmentée grâce à la rénovation de cellules. Cette mesure a permis de créer 200 nouvelles places, réparties dans tout le pays. La prison d'Iltre ouvrira ses portes le 3 juin et permettra d'héberger 100 détenus. Ensuite, sa capacité sera portée à 420 places à partir de septembre. Par ailleurs, la construction de la prison d'Hasselt a débuté et cet établissement permettra d'héberger 450 détenus. La mesure relative à la surveillance électronique assure également un supplément de capacité. Au lieu du nombre initial de 20 détenus, il y a actuellement 280 détenus sous surveillance électronique alors que la capacité maximale s'élève à 300.

La possibilité d'étendre ce système à 1.000 personnes est actuellement à l'examen. Les

niet is. Ik zal straks nog even op dit cijfer terugkomen. Bij dit alles gaat het om uitbreiding van de capaciteit als gevolg van renovatie en nieuwbouw zoals dat was gepland.

Ten tweede, is er de maatregel van het elektronisch toezicht. Ik herinner mij dat elektronisch toezicht niet nieuw was maar dat het pretoriaans werd toegepast op het ogenblik waarop ik op het departement gekomen ben. In het beste geval waren er twintig dossiers van mensen die onder elektronisch toezicht stonden. Intussen is dat systeem uitgegroeid tot een vertienvoudiging. U weet dat de maximale capaciteit waarin nu is voorzien 300 bedraagt. Momenteel zijn er ongeveer 280 veroordeelden die onder het systeem van het elektronisch toezicht hun straf ondergaan.

280 personen, dat lijkt ogenschijnlijk niet zo veel, maar dat is toch de capaciteit die in sommige middelgrote gevangenissen ter beschikking staat. Om daaraan het hoofd te kunnen bieden is er in ieder geval een inspanning geleverd. Dat is niet de enige poging die ondernomen wordt. Er wordt momenteel gezocht naar een toepassingsuitbreiding die op termijn moet leiden tot 1.000 personen onder elektronisch toezicht, zoals gepland voor het einde van de legislatuur. Dit is een gigantisch aantal dat niet alleen zal opgevuld kunnen worden door personen die gevangenisstraffen ondergaan. Hieraan willen wij in de toekomst ook de kortgestraften, als zij in die voorwaarden verkeren, onderwerpen. Ik voeg er voor de volledigheid van het dossier aan toe dat door die mensen uit de gevangenis te halen er inderdaad besparingen worden gedaan door het feit dat wij geen extra gevangenissen dienen te bekostigen en dat zowel de lagere detentieschade als de controle die uitgevoerd kan worden ons perfect in staat stellen om ongeveer hetzelfde te garanderen.

De derde maatregel met betrekking tot de capaciteitsuitbreiding is dat 94 bedden, die werden ingenomen door psychiatrische patiënten die veroordelingen hadden opgelopen, konden worden vrijgemaakt. Wij kunnen die mensen weghalen uit de gevangenissen en ze mits een subsidiëring in psychiatrische klinieken en gesloten inrichtingen onderbrengen. Dit is een aantal dat toch waard is om het te citeren.

Een vierde maatregel die ik zou willen mededelen is dat er momenteel in de gevangenissen in België 100 personen aanwezig zijn die om louter administratieve redenen door de dienst Vreemdelingenzaken worden vastgehouden tot op het ogenblik dat men met betrekking tot hun uitwijzingsdossier maatregelen zal hebben getroffen. Zoals ik al ettelijke keren heb gezegd: die personen horen niet thuis in een gevangenis. Men antwoordt mij daarop dat de gesloten instellingen voor de dienst Vreemdelingenzaken volzet zijn en dat, als men deze mensen in vrijheid laat, ze "in de natuur" verdwijnen. Ik zeg u dat die 100 personen niet thuishoren in de gevangenis. Ik heb de personen die terzake tussenbeide kunnen komen en die de verantwoordelijkheid dragen uitgenodigd – al enkele weken geleden – om daarvoor een definitieve oplossing te kunnen vinden.

Een vijfde en laatste maatregel die ik met betrekking tot de capaciteit wil aanhalen, gaat over straffen die men uitzit in het buitenland. Het gaat om mensen die hier in België hun straf ondergaan, maar waarvan de uitvoering in het buitenland kan worden voortgezet. Daarover bestaan verschillende akkoorden. Dat middel helpt

personnes condamnées à des peines de courte durée peuvent en bénéficier. Cette mesure permettra également de libérer des places supplémentaires dans les prisons.

La capacité d'accueil a par ailleurs été améliorée par le transfert subventionné de 94 patients psychiatriques détenus dans des prisons vers des établissements psychiatriques fermés.

Cent personnes sont également détenues pour des raisons purement administratives à la suite d'une décision de l'Office des étrangers. La place de ces personnes n'est pas en prison. Il y a quelques semaines, j'avais déjà insisté pour que ce problème soit définitivement résolu.

Une dernière mesure concerne les personnes qui purgent leur peine en Belgique mais qui pourraient aussi le faire à l'étranger.

L'ensemble de ces mesures permet de fournir une capacité supplémentaire de 1100 places, ce qui devrait, en principe, suffire à résoudre le problème de surpopulation. Si l'on ajoute à cela la prison de Hasselt, la capacité s'élargit à 9000 places.

Une deuxième série de mesures permet de résoudre le problème de surpopulation d'une autre manière.

La loi sur la peine de travail en tant que peine autonome en matières correctionnelles et policières a été adoptée et publiée au Moniteur belge. L'on est en droit de supposer que cette loi influencera favorablement l'afflux de détenus en prison.

La loi sur les quotas relatifs à l'occupation maximale par prison a été déposée en commission de la Justice. Le professeur Dupont a déclaré à la presse que ce projet contribuera indubitablement à résoudre le problème de

natuurlijk ook.

Als ik deze vier maatregelen, die direct betrekking hebben op de capaciteit, reken bij de capaciteit die bestond bij mijn aantreden, dan zeg ik u dat op die manier 1.100 plaatsen worden vrijgemaakt. Als men die bij de 7.436 plaatsen van vandaag optelt, hebben wij principieel voldoende plaatsen om gedetineerden op te sluiten. Als u Hasselt daaraan toevoegt – waarover ik u daarstraks nog heb gesproken – weet u dat de capaciteit die wij zullen hebben, op 9.000 cellen moet worden begroot.

Dat is een eerste zaak die ik zou willen aanhalen.

Er is een tweede reeks van maatregelen die ik wens te onderstrepen omdat zij ook hun invloed hebben op de celcapaciteit of een probleem zoals de overbevolking op een andere, alternatieve wijze kunnen oplossen.

Ten eerste, wij hebben hier met zijn allen, in deze legislatuur, de wet op de werkstraf als autonome straf in correctionele en politiezaken goedgekeurd. Ik zal mij vooral vocaliseren op de correctionele zaken. Deze wet is in het Parlement goedgekeurd en ze is in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Dat betekent ook dat zij in de praktijk zal worden toegepast. De vrederechters vragen naar dit middel omdat het hen in het verleden niet ter beschikking werd gesteld. We mogen er redelijkerwijze van uitgaan – dat was ook de teneur van de gevoerde debatten in de Kamer en de Senaat – dat dit een effectieve invloed zal hebben op de instroom van personen die tot nu toe tot gevangenisstraffen werden veroordeeld, maar daaraan in de toekomst niet zullen worden onderworpen.

Ik kom tot de quotawet over de maximumbezetting per gevangenis. Dit wetgevend initiatief heb ik op verzoek van de regering gevoerd. Het is in de commissie voor de Justitie van de Kamer ingediend. Ik heb gezien, mijnheer de voorzitter, dat bij de mededeling van de agenda voor 7 en 8 juni, dit voor behandeling is ingeschreven. Ik kan alleen maar hopen dat men dit thema zo spoedig mogelijk aansnijdt. Professor Dupont heeft op een bepaald ogenblik in een weekblad meegedeeld dat dit ontwerp ongetwijfeld een oplossing biedt aan het probleem van de overbevolking. Professor Dupont beschouwt deze basiswet als een absolute noodzaak. U kunt voor- of tegenstander van professor Dupont zijn, mijnheer Laeremans, maar het is in elk geval een autoriteit die zegt dat dit tot een oplossing zal bijdragen.

De derde maatregel die ik onderstreep, is de afwerking van de werkzaamheden van de commissie-Holsters. Onder voorzitterschap van raadsheer Michel Lozie, voorzitter van de Hoge Raad voor Penitentiair Beleid, werkt een werkgroep rond meer eigentijdse straftoemeting. Dat heeft onder meer te maken met nieuwe, autonome straffen, een daadwerkelijk debat over de straf en de strafmaat en de introductie van strafdoelen. Een aantal eminente leden van die commissie-Holsters heeft hier al een uiteenzetting gebracht. Die commissie-Holsters zal dit jaar haar werkzaamheden beëindigen, waardoor wij zullen kunnen ingrijpen op de instroom in het gevangeniswezen, want daar is niet de capaciteit het probleem.

Na de inroeping van de overbevolking als stakingsargument, is de tweede reden de onderbezetting. Terzijde wil ik even uitleggen dat

surpopulation.

La commission Holsters, qui achèvera également ses travaux cette année, planche sur des propositions relatives à de – nouvelles – peines autonomes, à une nouvelle conception de la peine et du taux de la peine et à la définition d'objectifs en matière pénale.

Outre la surpopulation dans les prisons, la pénurie de personnel constitue le second argument évoqué par les grévistes pour justifier leur mouvement. Les syndicats ont par ailleurs fait savoir que leur cahier de revendications constitue le principal motif de grève. Il sera remédié en juillet au problème du cadre incomplet, le monde pénitentiaire le sait pertinemment. Le personnel est en effet insuffisant, les arriérés de congé s'accumulent et les prestations sont réparties entre un nombre insuffisant de membres du personnel. Les négociations menées à ce sujet avec les départements du Budget et de la Fonction publique ont abouti au résultat suivant: de juin 1999 à avril 2002, le personnel de surveillance est passé de 4.853 à 5.301 équivalents temps plein. L'argument selon lequel on investit moins dans le secteur pénitentiaire ne repose donc sur aucun fondement.

Il n'est certainement pas question d'une diminution des investissements dans ce secteur. Alors qu'ils représentaient 9,5 milliards de francs belges en 1999, ils se monteront cette année-ci à 11,5 milliards. Mes prédécesseurs au département de la Justice ont pris des engagements concernant la prolongation du régime de la semaine des 36 heures pour certains cadres, en réponse aux dures actions syndicales de l'époque. Ces engagements, ainsi que ceux qui avaient été pris à

het volgende heel duidelijk is geworden. In het begin werd altijd systematisch de overbevolking en de onderbezetting van het kader ingeroepen als stakingsredenen. Nu is echter duidelijk geworden – ik heb dat niet gezegd, maar de vakbonden hebben dat uiteindelijk zelf meegedeeld – dat de eisenbundel eigenlijk de voornaamste reden is van de huidige staking.

Over de onderbezetting van het kader kan ik het volgende zeggen. Die onderbezetting doet zich nog altijd voor. Daarover wil ik duidelijk zijn. Het gevangeniswezen weet dat dit in juli zal worden verholpen. Daaraan is een langdurig debat voorafgegaan. Ik begrijp de klachten, die ik altijd kan bijtreden en begrijpen. Steeds gaat het ten eerste om de klacht van onvoldoende personeel. Ten tweede, is er een stijgende verlofachterstand, wat eigenlijk een gevolg is van het personeelstekort, waardoor personeelsleden verplicht worden diensten op te nemen die zij anders niet zouden moeten opnemen. Bovendien is er nog een prestatiedeler die zodanig hoog ligt dat de onderbezetting ook in de hand wordt gewerkt. Daarom werd gevraagd die prestatiedeler te verlagen, zodat meer personeelsleden kunnen worden aangeworven voor een gelijk aantal werkposten. Daarrond werd gewerkt en dat heeft een tijd in beslag genomen. In elk geval vonden daarover onderhandelingen plaats met de departementen van Begroting en Ambtenarenzaken. Daarover is een akkoord bereikt wat tot het volgende resultaat heeft geleid. Als ik de situatie op 28 juni 1999 vergelijk met 19 april 2002 is er een daadwerkelijke toename van bewakingspersoneel in voltijdse equivalenten – dus mensen die voltijds met hun job bezig zijn – van 4.853 naar 5.301. Dat cijfer dateert van 19 april 2002, maar is ondertussen nog gestegen. In bijna drie jaar tijd zijn er dus 448 voltijdse equivalenten bijgekomen. Het argument dat er minder wordt geïnvesteerd in de penitentiële wereld, vind ik verschrikkelijk goedkoop.

(Het geluid van een gsm weerklinkt)
(Une sonnerie de gsm retentit)

De **voorzitter**: Mevrouw Talhaoui, ik had al gevraagd om op de uiterste banken plaats te nemen als men wenst te telefoneren. Het geluid van de gsm stoort de vertalers in hun werk. Zij horen die storende signalen.

02.05 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik heb gezegd dat men het argument niet moet aanbrengen dat er minder in deze sector wordt geïnvesteerd, want het volstaat de cijfers van 1999 te vergelijken met die van 2002. U zal dan merken dat, in Belgische franken uitgedrukt, men een stijging heeft van 9,5 miljard naar 11,5 miljard, die in de gevangenissector wordt geïnvesteerd.

Ik heb u gezegd dat we toen hebben onderhandeld over verschillende punten: onvoldoende personeel, stijgende verlofachterstand, wijziging van de werktijd, hetgeen gepaard ging met nog andere maatregelen, namelijk maatregelen die men in 1998, vooraleer deze regering is aangetreden, heeft toegestaan. Om het hoofd te bieden aan een harde actie, gevoerd binnen het gevangeniswezen, hebben mijn voorgangers op dat ogenblik voor bepaalde kaders een toezegging gedaan tot verlenging van de 36-urige werkweek. Dit heeft geleid, samen met de toezegging van gemengde kaders, tot de aanwerving van een aantal personen. Ik prijs me daar gelukkig mee, maar we zijn nog absoluut niet waar we

propos du régime des cadres mixtes, ont permis d'embaucher. Reste le problème des 247 recrutements. Il existe une réserve de recrutement et les candidats ont été contactés par courrier. 81 personnes supplémentaires ont ainsi pu être engagées. Ultérieurement, 188 candidats-gardiens de prison néerlandophones ont été convoqués pour une entrevue. Ils en sont actuellement au stade des derniers tests de Selor et pourront entrer en service dès le mois de juin.

En outre, deux mesures urgentes ont été prises pour deux régions où le manque de personnel est particulièrement criant.

02.05 **Marc Verwilghen**, ministre: Je songe en l'espèce à la région anversoise, où deux personnes seulement issues de la réserve de recrutement sont effectivement entrées en service, et aux établissements bruxellois. De nombreux candidats-gardiens se sont inscrits pour la procédure de recrutement et j'ai bon espoir que le cadre puisse être complété, pour la première fois depuis des années, en l'an 2002.

Je regrette l'amalgame qui est fait, dans les dossiers qui font actuellement l'objet de discussions entre le

moeten zijn. Er is nog steeds een probleem met betrekking tot 247 aanwervingen. De vakbonden hebben gelijk te eisen dat wordt overgegaan tot het aanvullen van die kaders, want als de kaders volzet zijn valt er een klacht weg en dan kan men zich daarachter niet meer verstoppen.

Inzake de uitbreiding met 247 eenheden moet worden gezegd dat de wervingsreserve bestond en dat de kandidaten werden aangeschreven. Daardoor zijn 81 bijkomende aanwervingen kunnen geschieden.

Vervolgens werden er 188 Nederlandstalige kandidaat-bewaarders geïnterviewd. Ze zijn nu aan de laatste Selor-testen bezig en kunnen dus ook worden aangeworven vanaf de maand juni.

Bovendien zijn er twee spoedmaatregelen getroffen die betrekking hebben op twee moeilijke regio's. Ik bedoel daarmee regio's waar zich problemen van onderbezetting voordoen.

Ik denk aan de Antwerpse regio met Antwerpen, Merksplas, Hoogstraten en Wortel, waar slechts twee mensen uit de wervingsreserve bereid om in die gevangenissen te gaan werken. Daarom werd er op 20 april 2002 een nieuwe werving aangekondigd, waarvoor meer dan 900 mensen zich hebben ingeschreven. Het zal perfect mogelijk zijn om de ontbrekende plaatsen binnen de gestelde termijn, dus voor juli 2002, op te vullen.

Hetzelfde geldt voor de Franstalige Brusselse inrichtingen. Het gaat over Vorst, Sint-Gillis, Nijvel en Iltre. Op dezelfde datum, op 20 april, was er een speciale aankondiging waarop 2.000 personen zich hebben ingeschreven. Tegen die periode zullen wij dus een volledige bezetting van het kader hebben. Het zal voor de eerste keer in jaren zijn dat het penitentiair kader volledig wordt opgevuld.

Ik kom tot de punten die vandaag op de agenda staan. Zij vormen het voorwerp van discussie tussen de regering en de vakbonden of liever, de penitentiare wereld. Het is jammer dat men deze problemen voortdurend in één adem koppelt aan de overbevolking en de onderbezetting van het kader. U weet hoe het met de overbevolking staat. U weet welke maatregelen tegen de onderbezetting worden genomen. Er is natuurlijk ook nog een aantal andere zaken tot stand gekomen. Die zijn het gevolg van onderhandelingen die in 1998 hebben plaatsgegrepen. Na de langdurige staking in die periode werden de volgende maatregelen genomen. Ten eerste, was er de invoering van de vrijwillige 36-urige werkweek om in 1998 het hoofd te bieden aan de toenmalige onlusten. Ten tweede, men heeft het verlof op 55 jaar toegekend voorafgaand aan het pensioen met een instapmogelijkheid tot eind 2003. Men heeft de vergoeding voor de zaterdag- en de nachtprestatie verhoogd. Er is ook een toekenning van een forfaitaire toelage gekomen van 24,79 euro of 1.000 frank, niet-geïndexeerd. Men heeft dat de premie voor onaangenaamheden genoemd, een niet-belaste premie.

Tijdens mijn ambtstermijn zijn die punten opnieuw ter discussie gekomen. Op 15 juni 2000 is beslist om de verlenging van de 36-urige werkweek op vrijwillige basis toe te kennen tot 31 maart 2001. Men heeft die prestatie waarover ik daarstraks heb gesproken

gouvernement et le secteur pénitentiaire, entre la surpopulation dans les prisons et la sous-occupation du cadre du personnel. Après une longue grève en 1998, des engagements avaient été pris à l'issue de négociations: l'introduction de la semaine des 36 heures sur une base volontaire, l'octroi d'un congé préalable à la mise à la retraite à 55 ans, avec la possibilité d'entrer dans le système jusqu'en 2003; majoration des indemnités pour prestations du samedi et des prestations nocturnes; octroi d'une indemnité forfaitaire, non imposable et non indexée de 24,79 euros.

Depuis mon arrivée au département, tous ces dossiers ont été renégociés. Le 15 juin 2000, il a été décidé d'accorder la prolongation de la semaine des 36 heures sur une base volontaire jusqu'au 31 mars 2001. Il a été fait appel à un contingent temporaire et extinguable de 100 contractuels supplémentaires pour résorber l'arriéré de jours de congé et de compensation, et régler la question des cadres mixtes. Ces résultats ont été engrangés en concertation entre les syndicats et le cabinet, avec l'aide des départements du budget et de la Fonction publique.

Dans le cadre des négociations en cours, les syndicats réclament l'instauration définitive de la semaine des 36 heures pour le personnel de surveillance et le personnel administratif. Dans le cahier de revendications, ils demandent également l'instauration d'un régime de mise à la retraite généralisé, la majoration des indemnités pour prestations du samedi, une prime de productivité et une prime de danger. Les syndicats envisagent par ailleurs encore d'autres primes complémentaires. Un calendrier de négociation a été fixé et il faudra bien évidemment examiner

drastisch verlaagd, wat 102 nieuwe betrekkingen heeft opgeleverd. Men heeft toen een beroep gedaan op een tijdelijk, uitdovend contingent van 100 extra contractuelen om de verlofachterstand te kunnen wegwerken. Tot slot heeft men de uitbetaling van de achterstallige verloven en de compensatiedagen afgesproken. Ook de gemengde kaders zijn op punt gezet. Dat was alleen mogelijk omdat er toen inspanningen zijn geleverd door de syndicale wereld en het kabinet. Verder is er bijstand verleend door twee essentiële departementen in dit verhaal, namelijk het departement Begroting en het departement Openbaar Ambt. Ik moet hier wel bij zeggen dat de onderhandelingen die sindsdien gevoerd zijn nu het echte thema vormen van de discussie die we krijgen. Men wil nu de definitieve invoering van de 36-urige werkweek verkrijgen, niet enkel voor het bewakingspersoneel maar ook voor het administratief personeel. Hetzelfde geldt trouwens voor de invoering van de uitstapregeling die men nu ook algemeen wil zien totstandkomen. Verder wil men dat de zaterdagvergoedingen, de productiviteitspremie en de zogenaamde gevarenpremie van respectievelijk 150 frank per dag en 14.000 frank per maand worden opgetrokken. Men wil ook een aantal nieuwe premies in het leven roepen. Dat is wat blijkt uit de verzoeken van het gemeenschappelijk vakbondsfront. Ik heb die gekregen. Het is de bedoeling die zaken te kunnen behandelen en erover te onderhandelen. Daar is ook een agenda voor vastgelegd. Het spreekt vanzelf dat indien men zoiets wenst tot stand te brengen, dit automatisch invloed heeft op andere statuten, op de berekening van pensioenen en op de bestaande personeelskaders. Die zaken vormen juist het onderwerp van de bespreking die momenteel plaatsgrijpt. Het is natuurlijk gemakkelijk te zeggen dat dit eigenlijk voordien ingecalculeerd moet kunnen worden en dat het bij de begrotingsbespreking afgerond moet kunnen worden. Elk zinnig mens weet dat als men een dergelijke eisenbundel krijgt, zelfs als het om een gerechtvaardigd eisenbundel gaat, er zaken bij zijn die ten minste een debat verdienen. Men moet er even bij blijven stilstaan om na te gaan of dit effectief moet worden toegekend. Dat is natuurlijk het onderwerp van de besprekingen die vandaag plaatsgrijpen.

Dit kon men nooit, in de periode vanaf eind december 2001 tot nu, afhandelen vermits het echte syndicale overleg, zoals het gestructureerd en volgens de bepalingen van de wet moet verlopen, nog niet van toepassing is.

Mijnheer de voorzitter, ik heb reeds gezegd dat ik voor verschillende punten begrip kan opbrengen en dat daarover gesprekken moeten kunnen plaatsvinden. Ik kan vandaag echter geen engagementen meedelen terwijl de onderhandelingen plaatsvinden. Ze zullen vanmiddag worden vastgelegd. Ik hoop alleen dat wij tot het punt kunnen komen dat wij daadwerkelijk via een dialoog inzake de eisen van de vakbonden en het standpunt van de regering tot een vergelijk kunnen komen.

Ik weet dat het aanhouden van deze staking voor niemand goed is. Ze is niet goed voor de wereld van de penitentiële ambtenaren. Ik heb in het verleden reeds gezegd dat men moet opletten omdat dergelijke acties ook ongewenste effecten hebben. Een eerste nadelig effect is dat het beroep van cipier minder aantrekkelijk wordt. Het is geen gemakkelijk beroep, maar wel een job met inhoud. Men wordt geconfronteerd met mensen die ooit naar de maatschappij

sérieusement les exigences des syndicats.

Tant que ces négociations ne sont pas terminées, il m'est bien entendu impossible de prendre des engagements concrets.

Il est évident que personne n'a intérêt à ce que cette grève du personnel des prisons se prolonge. Une grève prolongée s'accompagne en effet d'effets secondaires négatifs relativement nombreux. Je pense notamment à la détérioration de l'image de la profession de gardien de prison et à la charge de travail supplémentaire imposée aux policiers qui se voient contraints de consacrer moins de temps à leurs missions de base. La prise en charge du travail des gardiens par les policiers correspond à 21.105 heures/homme. C'est autant d'heures en moins que les policiers pourront consacrer à leurs missions principales. Parmi les effets secondaires, on assiste également au bouleversement du déroulement régulier de la journée des prisonniers, ce qui provoque des tensions.

Je confirme formellement que je n'envisage aucunement de décréter des mesures de grâce ou de résoudre le problème de la surpopulation dans les prisons par le biais d'artifices.

D'aucuns ont déclaré que 60 détenus avaient été autorisés, sans motif particulier, à quitter la prison de Lantin et à bénéficier d'un congé pénitentiaire anticipé. Ces critiques ne sont pas fondées. Une telle mesure a, du reste, déjà été prise à l'époque par le ministre De Clerck, à la suite de la grève des gardiens de prisons en 1998. Par ailleurs, tous les intéressés, sans exception, pouvaient prétendre à cette mesure.

La prison d'Iltre sera bel et bien ouverte le 3 juin 2002. Néanmoins, aucune inauguration

zullen moeten terugkeren. Men is dus vaak de verbinding tussen de gevangenis en de buitenwereld.

Een tweede nadelig effect is dat men de huidige politiemensen van hun normale taak moet afbrengen, want zij moeten de taak van het penitentiair personeel overnemen. Ik heb het even laten narekenen. Men ziet bijvoorbeeld dat de acties van de federale en lokale politie 2.345 agenten vragen. 713 mensen zijn van de lokale politie, 632 van de federale politie. Dat is een inzet van 21.105 manuren die de politie niet voor haar kerntaken kan uitvoeren.

Een derde nadelige effect – wij hebben daarvan spijtig genoeg in de praktijk reeds de gevolgen gezien – is dat de eerste slachtoffers van dergelijke acties de gedetineerden zelf zijn. Zij komen in opstand omdat zij niet van een aantal regelmatig terugkerende evenementen in hun dagpatroon kunnen gebruikmaken of genieten. Zij kunnen geen familie of dierbaren ontmoeten. Er ontstaat dus automatisch een spanningsveld. Er is niet veel nodig om dit op te drijven.

Mijnheer de voorzitter, ik neem aan dat de acties niet zijn bedoeld om de minister van Justitie ertoe aan te zetten ofwel invloed uit te oefenen op een voorwaardelijke invrijheidstelling – ingevolge een terechte beslissing van de wetgever heeft hij daarop geen invloed meer – ofwel collectieve genademaatregelen toe te kennen om een aantal personen via dat kanaal vervroegd in vrijheid te stellen. Voor ik minister van Justitie ben geworden, heb ik te veel meegemaakt: als men dat van mij verwacht, zal men iemand anders moeten kiezen, want dat kan onder geen enkel beding gebeuren. De zaken uit het verleden zijn bekend en geanalyseerd. Noch het systeem van de collectieve invrijheidstelling, noch het systeem waarbij men onverhoeds en vooraf via allerlei technieken personen uit de gevangenis verwijderd om de overbevolking te bestrijden, zullen door mij worden overwogen.

Ik kom tot de punctuele vragen, waarvan men een hele reeks heeft gesteld. Mijnheer de voorzitter, men verwijt mij dat 60 gedetineerden plots zomaar uit Lantin zijn vertrokken omdat ze vervroegd in penitentiair verlof zijn gegaan. Die maatregel is mij bekend. Hij werd voor het eerst toegepast op 20 februari 1998 door een van mijn voorgangers. Hij heeft dat gedaan naar aanleiding van de langdurige staking van twee maanden in Lantin. Daarbij zijn 120 gedetineerden voor de duur van de staking in verlof gesteld. Ik heb hier het document dat dit eertijds toeliet. Er waren spanningen in Lantin – ze zijn trouwens het grootst geweest in Lantin – en de 60 personen waarover het gaat, bevonden zich stuk voor stuk onder de voorwaarden om van het penitentiair verlof te kunnen genieten. In die omstandigheden werden zij in vrijheid gesteld. Men moet mij nu niet verwijten dat ik deze maatregel heb genomen, want die maatregel werd reeds in 1998 door mijn voorganger, de heer De Clerck, toegepast.

Ik kom tot een tweede zaak, met name Ittre. Er is geen sprake van dat Ittre niet zou worden geopend. Ittre wordt op 3 juni 2002 geopend. Ik heb er echter niet op gestaan dat de plechtige opening, georganiseerd in samenspraak met collega Daems, zou plaatsvinden. In het huidige klimaat zou dat immers niet hebben bijgedragen tot de sereniteit. Daarnaast vrees ik dat het door de penitentiaire wereld zou zijn ervaren als een soort uitdaging, een

officiële ne sera organisée en raison des circonstances.

Nous nous employons à résoudre le problème de la surpopulation de la prison d'Anvers: soit nous ouvrirons un deuxième établissement à Anvers, soit nous hébergerons une partie des détenus d'Anvers dans un autre établissement.

L'enquête concernant la récente évasion est toujours en cours. Aucun lien n'est établi entre cet événement et les actions menées dans le secteur pénitentiaire.

Le problème de la surpopulation ne se limite naturellement pas à Anvers mais il a entre-temps été enrayé. Comme je l'ai déjà annoncé, la sous-occupation du cadre sera réglée dans le courant du mois de juillet. J'estime d'ailleurs cette revendication des syndicats tout à fait légitime.

J'ai toujours été disposé à dialoguer avec les syndicats et je ne renvoie certainement pas mes responsabilités aux départements du Budget, des Pensions et de la Fonction publique.

soort van provocatie van de cipiers door de minister. Dat is hoegenaamd niet mijn bedoeling. Ik heb ook 20 agenten van de federale politie, die eigenlijk ter beschikking stonden voor de begeleiding van de festiviteiten, gelet op de personen die ernaartoe kwamen, kunnen inzetten waar de toestand het vereiste.

Dit brengt me bij de vragen van de heer Annemans. De heer Annemans heeft het niet zo ver gezocht, in de zin dat het parket van Antwerpen een goed werkend parket is. Ik heb zulks reeds bij herhaling gezegd. Een van de gevolgen van een goed werkend parket is dat het voor de arresthuizen – de plaatsen waar de voorlopige hechtenis wordt uitgezeten – zeker en vast een rechtstreekse weerslag heeft op Antwerpen. Het is niet mijn bedoeling om tegen de procureur van Antwerpen te zeggen dat hij op zijn lauweren mag rusten en dat hij verder geen inspanningen moet leveren. Dit ligt niet in de lijn waarop u de zaken benadert. Ik benader ze evenmin op zulke wijze. Het is wel zo dat er voor het geval Antwerpen naar een structurele oplossing moet worden gezocht. Met het aantal plaatsen dat men in de gevangenis van Antwerpen ter beschikking heeft en met de huidige toevloed moet er een andere oplossing tot stand komen. Ofwel vind ik een regeling door het openen van een andere, tweede instelling in Antwerpen – ik ben trouwens volop bezig met het onderzoeken van de mogelijkheden die zich op het terrein aandienen –, ofwel vind ik een regeling waar ik in een andere gevangenis op vrij korte termijn een reeks van personen kan onderbrengen om een ontlasting voor de gevangenis in Antwerpen te creëren en om zodoende het hoofd te bieden aan de problemen.

We zijn nogal snel over het andere probleem gestapt dat nochtans deel uitmaakt van de ingediende vragen: de fameuze ontvluchting. Dat was de reële reden waarom u de interpellatie hebt ingediend. Het gerechtelijk onderzoek is nog aan de gang, maar ik durf u te zeggen dat er tot op heden geen enkel element toelaat te stellen dat de ontsnapping van de twee personen met de penitentiare beambte – hij was overigens een vakbondsafgevaardigde – enig verband houdt met de huidige acties. Indien ik er moet op terugkomen omdat het gerechtelijk onderzoek er mij toe verplicht, dan zal ik het u te gepasten tijde melden. Zo staan de zaken er in elk geval nu voor.

Ik sluit af met het probleem van de overbevolking. Het is een probleem dat onze blijvende aandacht moet gaande houden. Ik stel, ten eerste, toch vast dat de geleverde inspanningen ons eigenlijk toelaten te zeggen dat het onder controle kan worden gebracht. Ten tweede, is de onderbezetting van het kader een probleem dat in de maand juli niet kan, maar zal worden opgelost. Ik vind het een zeer terechte eis, maar de vakbonden zijn er nochtans goed van op de hoogte. Gelet op de houding die in 1998 is aangenomen, gelet op de houding die in 2000 is aangenomen, ben ik van mening dat hun huidige eisenpakket het verdient om punt per punt te worden bekeken zodanig dat we kunnen bekijken op welke wijze een consensus tot stand kan worden gebracht. Of men het graag heeft of niet, het merkwaardige is dat bepaalde maatregelen helemaal geen budgettaire weerslag hebben maar wel een bijzonder grote impact hebben, hetzij op andere administraties, hetzij op ingenomen standpunten. Indien men in een maatschappij aanneemt dat er van de bevolking wordt gevraagd om langer aan het werk te blijven om op die wijze ook bij te dragen tot het welzijn van het land en dan neemt

men een andere beslissing, dan moet zulks kunnen worden ingekleed. Dat is een discussie waarin een minister van Justitie niet alleen heer en meester is.

Het is dus niet de gemakkelijksoplossing die mij drijft om te zeggen dat ik de bal doorspeel naar Begroting, Pensioenen of Openbaar Ambt. Ik zeg slechts dat, als men daarop een afdoend antwoord wil geven, men met de vakbonden zal moeten onderhandelen. Ik heb altijd mijn bereidheid getoond om dit te doen. Het gevangeniswezen en de vakbonden zullen op geen enkel ogenblik kunnen zeggen dat ik niet bereid ben om met hen daarover te dialogeren. Mijn deur staat niet alleen open: als zij mij vragen om te komen, zal ik daar ook op het eerste verzoek zijn.

02.06 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik begin kort met de minister op het hart te drukken dat ik inzake Antwerpen voorsnog een min of meer bevredigend antwoord heb gekregen. Er komt een tweede gevangenis, dat is toch de intentie. U weet welke locatie men daarvoor reserveert: het nieuwe gerechtsgebouw. In de penitentiare wereld is men van oordeel dat wegens vervoersproblemen daar een kleine capaciteit van 200 zou moeten komen. U moet dus niet ver zoeken, u weet dat de oplossing voor de hand ligt.

Daar wil ik het echter niet over hebben. Ik wil kort onderstrepen dat uit mijn contacten met de penitentiare wereld blijkt dat er nog altijd een restant van vertrouwen is in Marc Verwilghen. Dat is gebleven, ondanks alles. Het ontstond in de periode die u kent, toen u het politiek vertrouwen opbouwde dat van u de minister van Justitie heeft gemaakt. U moet wel weten dat dit langzaam aan het afbrokkelen is bij vakbonden en cipers en dat u bezig bent de laatste restanten daarvan te verbruiken. Wat bedoel ik daarmee? Ook vandaag ben ik weer verbaasd dat de grote structuur van uw antwoord is dat wij moeten zien hoe goed u het allemaal gedaan hebt en dat u zich afvraagt waarom men moet staken. De staking en het tot een minimum gedaalde vertrouwen zijn echter een feit. Dat feit staat los van de vraag of dat gewettigd is of niet. Ik acht het wel gewettigd dat er wordt gestaakt, maar los daarvan is de vraag waarom u het vertrouwen hebt kwijtgespeeld, nodig om vakbonden die weten dat u naar een oplossing tendeert, er van af te houden dergelijke stakingen te moeten organiseren. Blijkbaar schort er toch iets aan de verhouding tussen u en de vakbonden. Er is een stuk vertrouwen weg.

Zelf verwijst u naar de kosten aan manuren bij de politie en de ernst van de toestand. U schijnt een beetje te suggereren dat men lichtzinnig staakt en dat is niet waar. Ik denk dat er in die wereld redenen genoeg zijn om te staken en dat u dus eigenlijk op een of andere manier niet in staat bent geweest het vertrouwen te wekken dat die mensen nodig hebben om te besluiten niet te staken en met u in gesprek te blijven tot de finish. Het is omgekeerd nu. Ik zal u zeggen waarom dit zo is. Dit is omdat men geen vertrouwen meer heeft in degenen die het beleid voeren. Daadwerkelijk zegt u dat u drie jaar geleden, tijdens de verkiezingscampagne, in Antwerpen bent geweest.

Gaat u eens terug buiten de verkiezingsperiode, mijnheer de minister, om te zien wat er leeft. De klachten van toen zijn de huidige klachten

02.06 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Je suis heureux d'apprendre qu'il y aura bientôt une deuxième prison à Anvers. Je suis en mesure de proposer immédiatement un site adéquat au ministre: le nouveau palais de justice.

Lorsqu'il était au sommet de sa gloire, le ministre Verwilghen s'est bâti une réputation avantageuse au sein du monde pénitentiare. Cette confiance des syndicats et des gardiens de prison lui est aujourd'hui retirée. Elle lui est toutefois vitale s'il ne veut pas que l'on ait recours à la grève à tout bout de champ. La grève est plus grave que le ministre ne veut le laisser croire.

En 1999, il a effectué une visite à la prison d'Anvers. S'il y retournait maintenant, il remarquerait que les problèmes et les griefs n'ont pas changé. Le ministre peut faire l'éloge de ses propres victoires, il n'en changera pas moins la réalité: le nombre de cellules est insuffisant, et l'on ne résoudra pas ce problème en recourant à la surveillance électronique, à des lois réglant les quotas ou à des libérations anticipées. Les gardiens de prison veulent une plus grande capacité, c'est l'unique solution qui permettra d'endiguer le malaise.

Je comprends la difficulté de la position du ministre: il doit mener des négociations délicates sans bénéficier de l'appui de ses

en de problemen van toen zijn de huidige problemen, maar dat pleit u niet vrij. Ook al zegt u al wat u in de loop van die drie jaar hebt gedaan, het vertrouwen is weg. De reden is omdat deze regering zich, net als de vorige regeringen, in een sfeer van reductionisme bevindt. Alweer wordt dezelfde maximale capaciteit van achtduizend cellen van De Clerck gehanteerd, die pas door de zaak-Dutroux tot negenduizend plaatsen steeg en die nu door u opnieuw werd herleid tot ongeveer achtduizend tweehonderd plaatsen.

Ik hoorde u daarnet het cijfer negenduizend aanhalen. Dit alles wordt als een rem gezien op de mogelijkheid om tot menselijke oplossingen te komen in deze sector.

Men ziet wel dat u elektronisch toezicht organiseert. Ik hoorde vandaag dat u wil gaan naar een capaciteit van duizend personen onder elektronisch toezicht. Over een verkeerd signaal gesproken! U voegt er zelfs aan toe dat dit zou gebeuren om geen nieuwe gevangenis te moeten bouwen, dus omwille van bezuinigingen.

De quotawet die het u mogelijk maakt om gelijk welke gevangenisstraf omwille van overcapaciteit te onderbreken, het feit dat de straffen die door rechters worden bepaald niet meer worden uitgezeten, de vervroegde vrijlatingen, het feit dat de penitenciaire verloven niet meer dienen waarvoor zij destijds werden geconcipieerd, maar om de overbevolking op te lossen, uitgaande van het axioma van de maximale capaciteit van het gevangeniswezen, dit alles zorgt voor een malaise die zeer diep zit.

U zei op eieren te moeten lopen en dat u niet veel kunt zeggen aan het Parlement. Ik neem dat aan, mijnheer de minister. Het is zeker niet gemakkelijk om voor een parlement te staan en te moeten onderhandelen. Volgens mij mist u echter de kans om het politiek signaal naar uw collega's door te zenden. U zei zelf dat u legitieme eisen ontving waarop u bereid bent in te gaan. U zit hier evenwel alleen. Minister Vande Lanotte zou naar verluidt ergens in een ziekenhuis zijn en waar minister Van den Bossche is, dat weet ik niet. Ik neem aan dat u niet politiek gedekt bent om naar die onderhandelingen te gaan.

(...)

Ik vernam daarnet dat hij om een reden die ik niet wens te betwisten, vandaag niet aanwezig kon zijn. Hij is in elk geval verdwenen en laat niets van zich horen.

U zit hier dus alleen, mijnheer de minister. U moet op eieren lopen, maar tegelijk aan het Parlement zeggen wat u allemaal deed terzake. U moet duidelijk maken hoeveel vertrouwen u waard bent, maar u creëert niet het nodige vertrouwen om de onderhandelingen aan te gaan met de sector. U mist een kans om duidelijk te maken dat u deelneemt aan de onderhandelingen, dat u de eisen, die u als legitiem beschouwt, zult inwilligen, dat u hiervoor geen maanden nodig hebt, dat u aan de vakbonden zult vragen om te stoppen met te staken, dat alles in orde zal komen en dat u de eerste minister en de ministers Vande Lanotte en Vanden Bossche zult oproepen om u te steunen. Dat was wat u vandaag had moeten doen, in plaats van een resem redenen op te sommen waarom u zo'n goed minister van Justitie bent in de zaak van de penitenciaire instellingen. Dat is tot

collègues MM. Vande Lanotte et Van den Bossche. Ainsi, il ne peut rien promettre de concret pour gagner à nouveau la confiance. Son autosuffisance mal placée n'est pas le signal que l'on attendait.

Le Vlaams Blok est dans le camp des gardiens de prison. Une politique de sécurité globale doit mettre au premier plan la politique pénitentiaire. Aussi longtemps que le gouvernement ignore ce fait, il n'est pas digne de confiance et des grèves légitimes s'en suivront.

nader order niet waar, want de staking is een feit waar wij niet omheen kunnen; het is ook een politiek feit. Blijkbaar bent u om de een of andere reden niet in staat om het vertrouwen van de vakbonden in die mate te winnen en aan te spreken dat zij deze staking zouden stilleggen in afwachting van onderhandelingen waarvan u zelf zegt dat zij goed zullen aflopen. Zij geloven dat niet en, gelet op wat deze en de vorige regeringen met het gevangenisbeleid hebben gedaan en nog zullen doen, hebben zij daarvoor alle redenen.

Het Vlaams Blok zal aan de kant van die mensen staan. Wij zijn van mening dat het gevangeniswezen als element van een veiligheidsbeleid, het kroonstuk is op een normaal strafrechtbeleid. Wij vinden niet dat men daarmee zo lichtzinnig mag omspringen als deze en de vorige meerderheden hebben gedaan.

02.07 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zou twee elementen van repliek in het debat willen brengen.

Ten eerste, ik heb het moeilijk als de minister herhaaldelijk spreekt over de dubbele agenda van de vakbonden. Ik meen dat dit geen correcte benadering van de situatie is als we weten dat reeds maanden geleden de eisenbundel in volle transparantie aan de diensten van de minister van Justitie is overgezonden. Ik geloof niet dat men op dit ogenblik de sfeer mag verzuren door telkens opnieuw te spreken over een zogenaamde dubbele agenda.

Ten tweede, ik respecteer de minister van Justitie als hij een bepaalde goodwill tentoonspreidt ten aanzien van de eisen van het penitentiair personeel. Ik meen inderdaad dat heel wat eisen terecht zijn. Het probleem in dit dossier is dat de minister de middelen ontbeert om deze toezeggingen hard te maken. Het spijt mij geweldig, mijnheer de minister van Justitie, maar wij beschikken over de documenten van de begroting en de begrotingscontrole. Ze staan zwart op wit op papier. We zullen ze volgende week in dit Parlement bespreken. Daaruit blijkt dat u in uw begroting 11,5 miljoen euro minder ter beschikking hebt, alleen maar voor de personeelsuitgaven voor de penitentiaire instellingen. We spreken over ongeveer een half miljard Belgische frank. Dit betekent heel eenvoudig dat u niet de middelen hebt om om het even welke toezegging te betalen. Dit betekent zeer concreet dat er een besparing op de personeelsuitgaven met 2% moet worden gerealiseerd. Dat betekent, mijnheer de minister, dat u het kader tegen juli 2002 alleen zult kunnen opvullen als u een aantal contractuelen statutair maakt. Hierdoor valt natuurlijk een gat bij de contractuelen omdat u daar de middelen niet hebt om dat in te vullen. Dat is het concrete probleem. Wij hadden van u de concrete boodschap verwacht dat u inmiddels van de regering, van de minister van Begroting en van de minister van Ambtenarenzaken, de toezegging had gekregen om de middelen ter beschikking te krijgen. In dat geval zou u kunnen negotiëren en een aantal elementaire toezeggingen hardmaken. Dat is blijkbaar niet gebeurd. Er is hier geen sprake van enige toezegging van bijkomende middelen. Wij moeten vandaag tot onze grote spijt vaststellen dat uw intenties misschien wel goed zijn, maar van de regering hebt u tot nu toe nog altijd niet de middelen gekregen om een aantal toezeggingen hard te maken. Dat is op dit ogenblik de pijnlijke boodschap in een explosieve situatie.

02.07 Tony Van Parys (CD&V): C'est à tort que le ministre affirme que les syndicats ont un double agenda. Ils ont en effet transmis au ministre leur cahier de revendications il y a des mois. Des déclarations à propos d'un double agenda ne font qu'attiser la polémique.

Le ministre fait montre d'une certaine bonne volonté par rapport aux revendications légitimes du personnel mais le manque de moyens joue en sa défaveur. Il ne peut prendre aucun engagement étant donné qu'il n'est pas en mesure d'en assurer le financement. L'économie de 2% réalisée sur les dépenses en matière de personnel s'applique également au département de la Justice. Cela signifie que, d'ici au mois de juillet 2002, le cadre du personnel peut uniquement être complété par l'octroi de la qualité de statutaire à un certain nombre de contractuels qui ne pourront toutefois être remplacés, faute de moyens. Jusqu'à présent, le gouvernement n'a pris aucun engagement supplémentaire sur le plan des moyens. Voilà des informations bien sombres pour les gardiens dans ce contexte explosif.

Ik verheel niet dat in Lantin de zaken op springen staan. Dit geeft aanleiding tot aanzienlijke spanningen. Ten aanzien van het personeel zijn er enorme problemen. De investeringen ter compensatie vanwege de federale politie zijn enorm. Daarom moeten er heel dringend maatregelen en initiatieven worden genomen. De totale afwezigheid van de minister van Begroting en de minister van Ambtenarenzaken – zelfs het gegeven dat u op geen enkel moment verwijst naar het feit dat zij bepaalde toezeggingen doen – is de ontgoocheling van dit debat. Gisteren werd in de media gezegd dat u met betrekking tot deze problematiek alles mag doen voor zover u binnen uw budget blijft. De socialisten hebben uw budget zodanig ingepakt dat u niet in staat zult zijn om te doen wat u de vakbonden eventueel zult toezeggen.

Op deze manier blijft het dossier geblokkeerd, wat bijzonder jammer en vervelend is in de nabije en de verre toekomst.

02.08 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ten eerste, wat mij erg heeft verwonderd, is dat de minister bijna mathematisch bewijst dat het probleem al langer bestaat en gekend is. De minister kreeg de bevoegdheid over deze problemen, nu reeds drie jaar geleden. Als u dit voortdurend blijft herhalen, bewijst u alleen dat u het niet beter doet dan degenen die u bekritiseert. Dat is een zeer mager argument om een beleid te verdedigen. Het beleid was aangekondigd als snel en efficiënt en snel inspelend op de problemen die zich voordeden. De minister heeft dat in zijn uiteenzetting niet aangetoond. Hij heeft mij daarvan zeker niet kunnen overtuigen.

Ten tweede, ik kom terug op het spelletje dat blijkbaar wordt gespeeld. Het zal goed zijn dat dit zo snel mogelijk met de vakbonden wordt besproken. Men is duidelijk kwaad op u. Men zegt dat u niet luistert en dat u niet bij de onderhandelingen aanwezig bent. U verwijt hen een verborgen agenda te hebben. U zegt dat ze zaken gebruiken om zaken voor zichzelf uit de brand te slepen. Dit zal alleen maar de actie verharderen. Dit kan nooit tot een ontspanning van de situatie leiden. Dit kan nooit leiden tot een dichter bij elkaar komen. U zegt nochtans dat via overleg een oplossing moet worden gevonden. Ik stel alleen vast dat de standpunten op het terrein nooit zo ver van elkaar hebben gelegen. Er is een verharding die er is gekomen door een techniek die ik van u niet goed begrijp. U hanteert een techniek van provocatie, van woorden in de mond leggen die dan weer kunnen worden betwist, maar die erop wijzen dat er geen sfeer van overleg is en dat er niet naar oplossingen wordt gewerkt, maar veeleer naar een wederzijdse beschuldiging. Op die manier vindt men nooit een oplossing. Men jaagt de mensen er alleen mee op. Ik heb deze sfeer ook op het terrein kunnen vaststellen.

Ten derde, u had het over 100 contractuelen die ervoor moeten zorgen dat er een buffer wordt gevormd zodat een recuperatie van opgestapelde inhaaldagen, overuren, enzovoort mogelijk is.

02.09 Minister Marc Verwilghen: (...) Men zegt dat de directie hen wil opleggen op welk ogenblik zij verlof moeten nemen. Zij hebben daar een punt.

02.10 Luc Goutry (CD&V): Mij werd gezegd dat dit niets uithaalt omdat de achterstand structureel zo groot was dat die onmiddellijk...

02.08 Luc Goutry (CD&V): Le ministre prouve que ce problème se pose depuis longtemps déjà et qu'il ne fait pas mieux que ses prédécesseurs. Il n'a pas réussi non plus à mener une politique efficace en la matière. Le ministre reconnaît que seule la concertation permettra d'aboutir à des solutions mais les positions n'ont jamais été aussi éloignées les unes des autres qu'aujourd'hui. Les déclarations provocatrices du ministre auront pour seul effet de radicaliser l'attitude des syndicats.

Il est clair que le contrôle électronique ne résout pas tous les problèmes. Il ne serait pas correct de prétendre qu'il y a 1.000 détenus électroniques et donc 1.000 places libres. Les détenus électroniques restent en moyenne quatre mois sous contrôle électronique, ce qui ne correspond qu'à 250 places. Une concertation intense doit permettre d'aboutir à des solutions.

02.11 Minister **Marc Verwilghen**: Bent u ermee akkoord dat zij hun verlof kunnen opnemen of niet? Mijnheer Goutry, u moet weten waarover u spreekt. Ofwel weet u dat men aan die inhaalbeweging bezig is, ofwel betwist u dat die er is. Die is echter wel bezig. Een van de redenen waarom men in bepaalde gevangenissen klaagt, meer bepaald in de gevangenis van uw stad, is dat men zegt dat de directie hen dwingt om op een bepaald tijdstip verlof op te nemen. Die mensen hebben daar een punt. Zij hebben ook niet gevraagd om die achterstand van opname van verlofdagen. Dan moet men hen ook nu niet verplichten verlofdagen op te nemen op momenten dat het voor de directie of voor bepaalde personen goed uitkomt.

02.12 **Luc Goutry** (CD&V): Mijnheer de minister, ten slotte, inzake het elektronisch toezicht leg ik mij neer bij het cijfer dat u aanhaalt; u zult het beter weten dan ik. In de gevangenis van Brugge heeft men het over slechts een paar mensen. Dit zal uiteraard ook met het publiek van Brugge te maken hebben. Ik betwijfel echter of dit de oplossing is. Ik zou mij daarover nog eens grondig bezinnen omdat het een valse bewering zou zijn te zeggen dat er 1.000 elektronisch gedetineerden en er dus 1.000 vrije plaatsen zijn. Elektronisch gedetineerden blijven gemiddeld vier maanden onder elektronisch toezicht. 1.000 gedeeld door vier is 250. Er zijn dus slechts 250 plaatsen in de plaats van 1.000. Dat is de moeilijkheid in het debat. Er worden voortdurend argumenten gehanteerd. Het is zeer belangrijk – dat is een goede raad – dat er dringend nog veel intenser overleg komt, maar dan op een correcte basis zonder verborgen agenda's, ook van uw kant. Ik heb de indruk dat er meer van uw kant zijn, dan van degenen die u ervan verwijt. Er moet aan een oplossing worden gewerkt die in deze sector alleszins zeer nodig is.

02.13 **Josy Arens** (cdH): Monsieur le président, j'ai déjà interpellé le ministre en séance plénière, jeudi dernier, sur cette problématique.

Monsieur le ministre, vous aviez alors parlé de la face cachée de l'agenda des syndicats. Aujourd'hui, j'ai l'impression que vous avez aussi un agenda avec une face cachée.

Je m'explique. Vous parliez ces derniers jours d'un traitement, pour un agent au départ de sa carrière, s'élevant à 52.000 Bef nets. Or, les syndicats m'ont encore montré les calculs aujourd'hui, en me prouvant qu'un agent avec deux enfants à charge et deux années de service reçoit un traitement de 47.500 francs belges, primes incluses. Il ne s'agit donc pas de 52.000 francs belges.

02.14 **Marc Verwilghen**, ministre: Je vais vous prouver le contraire.

02.15 **Josy Arens** (cdH): Nous devons vérifier ensemble ce montant. Je souhaite que les montants que nous avons concordent.

Je souhaite également vous signaler que les syndicats ont rencontré hier à Mons M. Di Rupo, président du PS. Apparemment, le président du parti socialiste leur aurait promis de téléphoner à M. Verhofstadt si, aujourd'hui à 15 heures, le ministre Verwilghen n'était pas présent aux négociations syndicales. J'estime effectivement que la présence

02.13 **Josy Arens** (cdH): De minister heeft blijkbaar ook een verborgen agenda, zoals dat volgens hem voor de vakbonden het geval is.

Hij zei ons dat het netto salaris van een agent bij het begin van zijn loopbaan 52.000 frank bedraagt. Volgens de vakbonden verdient een agent met twee jaar anciënniteit en twee kinderen ten laste echter maar 47.000 frank netto na twee jaar dienst!

02.15 **Josy Arens** (cdH): Gisteren hebben de vakbonden de heer Di Rupo ontmoet die hen beloofd heeft de heer Verhofstadt te bellen als de heer Verwilghen vandaag niet bij de onderhandelingen om 15 uur aanwezig is. Minister Verwilghen is echter hier om onze

du ministre à de telles discussions est nécessaire. Il est déjà 15 heures 40, presque 15 heures 45, et le ministre est encore parmi nous mais il faut aussi reconnaître que le ministre doit être présent ici pour répondre aux questions des parlementaires.

Je ne fais que reprendre ce qui a été dit par un de vos collègues de la majorité hier, monsieur le ministre.

J'interviens également en tant que bourgmestre et membre d'un collège de police, celui de la zone d'Arlon-Habay-Martelange-Attert. Je viens d'apprendre que la mobilisation des agents de proximité a été demandée pour prendre en charge la surveillance dans les prisons, alors que nous en avons besoin dans nos communes. Un réel problème se pose à ce niveau dans notre pays. Si vous n'êtes plus capable de gouverner le pays, donnez votre démission!

vragen te beantwoorden. Ik herhaal alleen maar wat in de verschillende componenten van de meerderheid wordt gezegd.

Als lid van een politiecollege heb ik zopas vernomen dat ons werd gevraagd zelfs de buurtpolitiemensen te mobiliseren om tot 2 juni de veiligheid in de gevangenis van Aarlen te verzekeren, waar zoals iedereen weet een beroemde gevangene is opgesloten.

02.16 Marc Verwilghen, ministre: Monsieur Arens, permettez-moi de vous interrompre. Où ai-je donné cet ordre?

02.17 Josy Arens (cdH): Monsieur le ministre, je ne parle pas de vous mais c'est ce qui a été demandé.

02.18 Marc Verwilghen, ministre: Qui l'a demandé? Le ministre de la Justice a-t-il demandé aux trois Régions et aux forces de police d'être présentes?

02.19 Josy Arens (cdH): Dans ma commune, cela a été demandé.

02.20 Marc Verwilghen, ministre: Par qui?

02.21 Josy Arens (cdH): Monsieur le ministre, cela a été demandé car il y a un besoin phénoménal de personnel dans les prisons. Cette situation est inacceptable. Le gouvernement ne rencontre pas les problèmes des prisons et des agents nécessaires sur place. Cela devient inacceptable et j'ai clairement dit au chef de ma zone que je n'acceptais pas que l'on mobilise les agents de proximité pour s'occuper de la surveillance des prisons. En ma qualité de bourgmestre, je tiens à la sécurité dans ma commune, comme les autres bourgmestres d'ailleurs. La sécurité dans nos communes fait partie de mes préoccupations et je me bats pour l'assurer. Il est très facile de parler de sécurité, quand on n'a pas la responsabilité de bourgmestre

(Vives protestations sur divers bancs)

C'est la réalité, madame. Ils sont mobilisés, monsieur le ministre, jusqu'au 2 juin. Je n'ai pas le fax sous la main mais je peux vous le faire parvenir.

Pour moi, il est inacceptable de devoir travailler de cette manière.

Je reviens maintenant au problème de la prison d'Arlon, où est incarcéré un détenu très célèbre dont on parle souvent. La visite d'un sénateur VLD dans cette prison a d'ailleurs provoqué d'énormes vagues au sein du gouvernement. Là aussi des agents supplémentaires avaient été plus ou moins octroyés à cette prison,

02.21 Josy Arens (cdH): De toestand wordt een veiligheidskwestie en dus ook een kwestie voor de regering.

Die mobilisatie is onaanvaardbaar. Als burgemeester vind ik de veiligheid van mijn gemeente erg belangrijk. Misschien is dat niet het geval voor iedereen die hier aanwezig is!

Tot slot verwacht ik zo vlug mogelijk het dossier betreffende het veiligheidskorps dat ons herhaaldelijk werd beloofd maar zonder resultaat. Er wordt veel over gepraat maar ik heb de indruk dat alles in het werk wordt gesteld om de voortgang ervan te verhinderen omdat het dossier de toestand in de gevangnissen zou kunnen verbeteren!

mais après deux mois, ils ont été retirés. Certaines promesses ont donc été faites sans être réellement tenues.

Je voudrais encore aborder un autre point important dont vous me direz peut-être qu'il n'a rien à voir avec la problématique des prisons aujourd'hui. Je veux parler du fameux corps de sécurité que tous les ministres nous promettent. Monsieur le président de la commission de la Justice, j'attends vraiment ce dossier de la part du gouvernement pour que l'on puisse l'examiner dans les délais les plus rapides. Nous n'allons quand même pas continuer à fournir

02.22 Marc Verwilghen, ministre: Monsieur Arens, j'ai fait ma part de travail et cela a été approuvé par le gouvernement.

02.23 Josy Arens (cdH): Je vous demande si vous pouvez intervenir, de quelque manière que ce soit, pour que le Conseil d'Etat rende son avis et le fasse parvenir ici en priorité...

02.24 Marc Verwilghen, ministre: Je le ferai.

02.25 Josy Arens (cdH): Demandez l'urgence!

02.26 Marc Verwilghen, ministre: Je l'ai fait.

02.27 Josy Arens (cdH): Demandez au président de cette commission l'urgence pour ce projet de loi!

02.28 Marc Verwilghen, ministre: Le gouvernement a demandé l'urgence.

02.29 Le président: Monsieur Arens, j'ai beaucoup à dire mais pas au Conseil d'Etat! N'exagérez pas!

02.30 Josy Arens (cdH): Ne me faites pas dire ce que je n'ai pas dit! Je reviens sur cette proposition de loi Dupont en m'adressant plutôt au président de cette commission qu'au ministre. Comme d'autres collègues, j'ai réellement l'impression que depuis plusieurs mois, on discute de cette proposition mais en faisant tout pour ne pas progresser car elle pourrait réellement apporter une amélioration dans la gestion des prisons.

Monsieur le président, telles sont les quelques remarques que j'avais à faire.

02.31 Le président: Monsieur Arens, vous saviez que l'on avait programmé aujourd'hui d'inviter les représentants de tous les niveaux du personnel et les syndicats. Croyez-vous véritablement que, dans le contexte actuel, on devait les inviter pour parler d'un projet à réaliser dans le futur alors qu'il y a des problèmes sur le terrain?

02.31 De voorzitter: Het was niet opportuun alle betrokken personeelscategorieën zoals gepland te ontvangen om over een toekomstig ontwerp te praten, want het is duidelijk dat er andere problemen rijzen in het veld.

02.32 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, ce n'est pas ce que j'ai dit!

02.33 Le président: Je vous dis pourquoi nous n'avons pas abordé ce dossier aujourd'hui!

02.34 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, je n'ai jamais demandé que l'on traite de ce dossier aujourd'hui. Ce que je dis, c'est que nous aurions déjà pu être beaucoup plus loin dans l'examen de ce dossier si nous avions réellement voulu le faire progresser.

02.35 Le président: Chacun évaluera la situation à sa manière!

02.36 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik ben alleen parlements lid en geen burgemeester en ik probeer de problematiek vanuit het geëigende niveau te benaderen.

Ik stel vast dat men al gedurende jaren de problematiek kent van de overbevolking in de gevangenissen – wanneer men kijkt naar de cijfers kan men vaststellen dat dit in de jaren '80 is begonnen – en de problematiek van de daarbij aansluitende overlast op het personeel. Die overlast is ongetwijfeld aanwezig en dit is ook logisch want het personeel is voorzien op een kleiner aantal gedetineerden. Bovendien is er de terecht weerkerende klacht dat men in een rechtsstaat geen invloed heeft op de input in de gevangenissen, want dit wordt bepaald door de rechter die de zaak ten gronde behandelt maar ook de rechter die de voorhechtenis bepaalt. Volgens mij wringt daar trouwens het schoentje. Daarnaast heeft men ook geen invloed meer op de output, want de commissies bepalen de voorwaardelijke invrijheidstellingen en – terecht – niet meer de uitvoerende macht.

Ik meen dat dit een oud zeer is waarvoor een aantal maatregelen werd genomen. Hoe dikwijls is de wet op de voorlopige hechtenis niet gewijzigd sinds 1980 omdat duidelijk bleek dat in de Belgische gevangenissen een aantal mensen in voorhechtenis zat van wie later de onschuld bleek? Er is daarover vrij recent een interessant artikel verschenen in *Panopticon*. Dit is een blad dat men zeker niet kan verdenken van te veel enthousiasme voor een aantal stellingen van de meerderheid. Het artikel werd geschreven door Samuel Deltenre en Eric Maes waarin men zegt, ik citeer: "Indien men er zou in slagen de gemiddelde duur van de voorhechtenis terug te brengen tot op het niveau van 1980 dan zou dit een vermindering van de gevangenisbevolking met 800 personen kunnen opleveren". Dit zijn twee gevangenissen die men door deze maatregel niet langer zou nodig hebben.

Ik vind het al te gemakkelijk om te zeggen dat de minister van Justitie niet aanwezig is bij de onderhandelingen om 3 uur. U wist dit gisteren perfect, want u hebt gisteren geëist dat de minister van Justitie hier aanwezig zou zijn. De minister van Justitie heeft zeer veel kwaliteiten, maar niet die van de bilocatie. Hij kan maar op één plaats tegelijkertijd zijn. Hij heeft de voorrang gegeven aan het Parlement. Men zou dit moeten toejuichen.

Er is in deze legislatuur een aantal alternatieve sancties – waaronder de elektronische bewaking – ingevoerd. Ook in het verleden heeft men daar de nodige aandacht aan besteed om een alternatief te kunnen bieden aan die vrij rabiante, vrij ingrijpende, vrij dure en ook veel schade veroorzakende maatregel van de detentie. Al deze maatregelen samen betekenen dat men nu reeds een aantal mensen niet in de gevangenis moet plaatsen omdat zij daar ook niet thuishoren.

02.36 Hugo Coveliers (VLD): Je n'aborde pas ce problème du point de vue du bourgmestre mais en tant que membre du Parlement. La surpopulation carcérale a commencé à se manifester dans le courant des années 80, avec pour corollaire des nuisances pour le personnel pénitentiaire. Régulièrement, on a entendu le reproche que dans un Etat de droit, la politique n'avait aucune prise sur les entrées dans les prisons, cette décision appartenant au juge du fond et au juge qui prononce la détention préventive, et encore moins sur les sorties, dans la mesure où il appartient aujourd'hui à une commission de décider de la libération conditionnelle. La détention provisoire n'est pas un problème nouveau. Un article récent de la revue *Panopticon* indiquait qu'une réduction de la durée moyenne de la détention préventive à celle de 1980 se traduirait par une diminution de la population carcérale de 800 unités.

On reproche à tort au ministre, qui a donné la priorité au Parlement qui exigeait sa présence, de ne pas être présent lors des négociations à trois heures.

Grâce à l'instauration, au cours de cette législature, d'une série de sanctions alternatives, parmi lesquelles la surveillance électronique, un certain nombre de personnes qui n'avaient pas leur place en prison n'y sont pas incarcérées. Il nous faut avant tout déterminer qui doit rester en prison et qui n'y a pas sa place. Les internés et les clandestins font partie de cette deuxième

Het lijkt mij op dit ogenblik vrij zinloos om te zeggen dat de celcapaciteit moet worden verdubbeld. Dit lijkt mij ook niet te verantwoorden. Indien de stelling in verband met de voorhechtenis – die wordt bewezen aan de hand van een aantal cijfers – juist is, zou dit betekenen dat binnen zeer korte tijd ook die celcapaciteit zou worden ingenomen. Om die reden meen ik dat op initiatief van de minister van Justitie werd nagegaan wie in de gevangenis thuishoort en wie niet.

En u zou mij antwoorden...

catégorie. Ce n'est qu'après avoir procédé à cette classification que nous pourrions juger si la capacité actuelle est suffisante ou pas. Je comprends que les agents pénitentiaires s'estiment lésés et je considère qu'il doit être satisfait à une partie de leurs revendications. Il est néanmoins impossible d'aboutir à une solution sans d'abord déterminer quels groupes représentent un danger pour la société. N'est-il pas opportun, à cet égard, de définir la détention provisoire en fonction du délit? S'il apparaît par la suite qu'il est effectivement question d'une pénurie de cellules, il nous faudra investir.

02.37 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Op basis van de wet.

02.38 Hugo Coveliers (VLD): Ja, mijnheer Annemans, op basis van de wet. Dat is het juist. U zou mij antwoorden dat er nog zeer veel vrij lopen die er eigenlijk in thuishoren, wat naar ik meen ook correct is. Af en toe zie ik zo van die mensen.

Men moet een aantal zaken duidelijk uitmaken, onder meer de geïnterneerden die uit deze gevangenissen zouden moeten verdwijnen, onder meer ook degenen die illegaal in het land verblijven en die in andere instellingen zouden moeten verblijven in afwachting van hun repatriëring. Op basis daarvan – en dat wil ik duidelijk beklemtonen, ook namens de VLD – en wanneer men duidelijk heeft uitgemaakt wie er in de gevangenis thuishoort, zou men keuzes moeten maken. Pas dan zal men kunnen zeggen of de capaciteit vermeerderd met degene die aangeboord of geconstrueerd is door de vorige regering – dat zijn de feiten en wat collega Van Parys heeft gezegd, is juist –, of die capaciteit voldoende is, of die capaciteit niet voldoende is. Laten wij eerst dat bepalen. Ik begrijp dat penitentiare beambten zich benadeeld voelen en dat er overlast is en ik merk ook dat de minister van Justitie een aantal maatregelen heeft genomen, maar laten wij nu proberen – en ik hoop dat de vergelijking nu correct is, mijnheer de voorzitter – olie op de golven te doen in plaats van olie op het vuur. Ik denk dat dit kan en ik meen ook dat men aan een deel van de gerechtvaardigde eisen moet en kan tegemoetkomen. Ik meen evenwel dat men het probleem nooit grondig zal kunnen oplossen indien men niet eindelijk gaat uitmaken wie er gevaarlijk is voor de maatschappij. Degenen die een gevaar betekenen voor de maatschappij moeten inderdaad van hun vrijheid worden beroofd. Moeten wij niet komen tot een herdefiniëring van de voorlopige hechtenis overeenkomstig het misdrijf? Dat zullen wij moeten bepalen. Indien dan blijkt dat er een tekort is aan cellen, moet men erin investeren.

02.39 Claude Eerdekens (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je crois qu'il faut atterrir dans ce dossier car il n'est jamais bon qu'un dossier social s'éternise. C'est absolument

02.39 Claude Eerdekens (PS): Die situatie, die grote gevolgen voor de rijksbegroting zal hebben,

indispensable, dans l'intérêt non seulement du personnel concerné de l'administration pénitentiaire, des détenus, mais aussi du pouvoir judiciaire qui se trouve contrarié dans son fonctionnement. Je n'oublie pas non plus les membres du Barreau.

Je pense également au budget de l'Etat puisque la grève dans les prisons du Royaume entraîne une situation très tendue et des dégâts considérables sont provoqués par les détenus. Il faudra procéder à des réparations et ce n'est pas facile dans une prison qui fonctionne. Tout cela va coûter énormément d'argent au budget de l'Etat et plus cela va durer, plus cela coûtera.

La situation est intenable pour la police et c'est en fait l'objet principal de mon intervention. Quand je parle de la police, c'est à tous les niveaux: police fédérale et zones de police locale. Je suis perplexe et je voudrais rappeler que l'article 23, §5 de la fonction de police dit clairement qu'en cas d'émeute ou de nécessité de maintien de l'ordre dans les prisons, c'est d'abord la police fédérale qui intervient et qu'il est fait ensuite appel aux zones de police locale ou supra-locale.

Dans les faits, les bourgmestres ou les présidents de zones de police, là où se situe une prison, reçoivent directement du directeur de l'établissement pénitentiaire un ordre de réquisition sans qu'il soit fait usage, en vertu de la loi, de la saisine prioritaire de la réquisition de la police fédérale. De plus, les réquisitions sont tout à fait illégales car elles violent l'article 63 de la loi qui stipule que le ministre de la Justice peut, après concertation avec le bourgmestre ou le collège de police, requérir. Aucun arrêté de réquisition n'a fait l'objet de concertation.

Il y a deux possibilités: soit la zone de police sait faire face, soit elle ne sait pas faire face. Dans les petites zones de police, il est évidemment impossible de faire face. Je connais le cas d'une prison de 400 détenus. Il est pour l'instant nécessaire de prévoir 14 policiers par pause de 8 heures. Ce n'est pas leur métier et c'est un métier à risque quand on ne le connaît pas. Cela fait 42 hommes dans une zone de police comprenant une cinquantaine de personnes disponibles par jour. Dans ce cas précis, on hypothèque 80% des effectifs.

Comme c'est impossible et étant donné que l'article 64 de la loi stipule clairement, en son alinéa 4, que la saisine de la zone de police locale ne peut excéder 20% du cadre opérationnel, il a été considéré que, dans ce cas précis, nous ne pouvions pas faire plus sous peine de mettre en péril l'accomplissement de toutes les autres missions auxquelles la police doit s'atteler.

A ce sujet, je vous renvoie à l'article 61, alinéa 2, de la même loi qui stipule que l'exécution de la directive ne peut mettre en péril l'accomplissement des missions locales. Par conséquent, si les polices locales doivent mettre les forces qui sont demandées à disposition de la prison, nous nous trouverons en violation avec l'article 61.

Par ailleurs, une circulaire a fort opportunément été adoptée, stipulant très clairement que la grève dans les prisons était l'hypothèse de maintien de l'ordre visé dans la loi. Cette directive prévoit que lorsque la prison est située dans une zone de police de

is onhoudbaar, zowel voor de federale als voor de lokale politie.

Artikel 23, paragraaf 4 van de wet op het politieambt bepaalt dat het in de eerste plaats de federale politie is die voor de ordehandhaving in de gevangenissen dient in te staan. In de praktijk vordert men echter rechtstreeks de politiezones.

De kleine politiezones kunnen die taak des te minder aan daar krachtens andere wettelijke en regelgevende bepalingen maar ten hoogste 20% van het operationeel personeel van de lokale politie mag worden ingezet en de gewone taken van de lokale politie daarbij niet in het gedrang mogen komen.

Ten slotte heeft de minister van Binnenlandse Zaken mij geantwoord dat het probleem van de vordering van de federale politie onder de bevoegdheid van de minister van Justitie valt.

petite taille, il faut faire appel aux renforts des zones voisines, ainsi qu'à la police fédérale. La directive prévoit donc expressément ce point, même si elle s'écarte de l'article 23, § 5, qui donne la priorité à la saisine du fédéral.

Donc, je ne comprends plus la situation, monsieur le ministre. J'ai transmis un ordre de réquisition au ministre de l'Intérieur qui m'a écrit ce matin que ce problème ne relève pas de sa compétence, mais de la vôtre. M. Duquesne ne veut plus répondre à des ordres de réquisition de la police fédérale parce que, selon lui, seul le ministre de la Justice peut le faire. Il faudra donc que vous vous mettiez d'accord entre vous. Si le ministre de l'Intérieur ne veut pas requérir la police fédérale pour assurer la surveillance dans les prisons, il vous revient de le faire.

02.40 Marc Verwilghen, ministre: Que vous posiez cette question ne me gêne pas, monsieur Eerdeken. Mais vous m'avez assigné, ainsi que le ministre de l'Intérieur, en référé et vous avez été débouté car il vous a été précisé que la façon d'agir était bien prévue dans la loi. Dès lors, si vous faisiez preuve d'un peu de souplesse et de bonne volonté, les choses pourraient être gardées sous contrôle. C'est en fait ce qui manque. Tirons-en la conclusion et essayons de trouver une solution. Il est évident qu'un problème se pose pour les zones de police des petites villes comportant une grande prison.

02.40 Minister **Marc Verwilghen**: U heeft een kortgeding aangespannen tegen de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, maar uw eis werd afgewezen. Met wat soepelheid en goede wil kunnen de zaken onder controle worden gehouden. De aanwezigheid van een gevangenis in een kleine politiezone zorgt niettemin voor problemen.

02.41 Claude Eerdeken (PS): C'est le cas de Lantin.

02.42 Marc Verwilghen, ministre: Dans ce cas, il faut trouver la bonne formule. C'est comme la question d'Arlon. Aussi, essayons de le faire de cette façon! Personnellement, je n'ai aucun problème à ce sujet.

02.43 Claude Eerdeken (PS): Monsieur le ministre, ce que je vous demande, c'est de vous concerter avec le ministre de l'Intérieur. Il importe que les communes affectent une partie des effectifs de leurs zones de police comme le prévoit la loi et si un renfort s'avère indispensable pour assurer la sécurité dans les prisons, que la police fédérale intervienne ainsi que les autres zones de police plurilocales!

02.43 **Claude Eerdeken** (PS): Ik vraag enkel dat u overleg zou plegen met de minister van Binnenlandse Zaken, zodat de federale politie haar deel van het werk doet.

J'ai même réquisitionné l'armée, parce que la loi le permet en cas de besoin. Le bourgmestre a le devoir d'épuiser tous les moyens d'assurer la sécurité sur le territoire. Le ministre de la Défense ne veut pas intervenir estimant que cette tâche incombe en premier lieu à la police fédérale.

Als verantwoordelijke voor de veiligheid heb ik zelfs het leger gevorderd. De heer Flahaut wil daar echter niet van weten omdat hij vindt dat het een taak van de federale politie betreft.

J'insiste, monsieur le ministre, pour qu'une solution soit dégagée. Ainsi, les effectifs nécessaires et suffisants pourront, à partir de 22 heures et dans l'ensemble des zones de police, être mis à disposition par la police fédérale, et ce grâce à la solidarité de l'ensemble des zones de police locale, sans plus faire peser cette charge uniquement sur la zone de police où se situe la prison. C'est une question de bon sens face à une situation de crise. Mais, de grâce, qu'on ne mette pas les bourgmestres dans l'impossibilité d'assumer leurs fonctions.

Ik dring erop aan dat, conform de wet en een circulaire, voldoende manschappen van de federale politie en de nabijgelegen zones worden ingezet ter ondersteuning van de kleine politiezones.

02.44 Tony Van Parys (CD&V): Heb ik het goed begrepen? Er was nogal wat rumoer in de zaal. Heeft de PS in de persoon van de heer Eerdeken de minister van Justitie gedagvaard?

De **voorzitter**: Neen, ik heb de indruk dat dit een oude geschiedenis is.

02.45 Tony Van Parys (CD&V): Monsieur Eerdeken, est-il exact que vous ayez assigné le ministre de la Justice en référé? Ai-je bien compris?

02.45 Tony Van Parys (CD&V): Avez-vous vraiment assigné le ministre en référé?

02.46 Claude Eerdeken (PS): C'est exact! Et cette procédure n'est pas terminée, puisque la Cour d'appel doit vider l'instance.

02.46 Claude Eerdeken (PS): Ja. De procedure is geenszins ten einde aangezien het dossier wordt voorgelegd aan het Hof van Beroep.

02.47 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, we vallen van de ene verbazing in de andere.

De **voorzitter**: Wij hebben al herhaaldelijk gezegd dat de gerechtelijke achterstand door allerlei middelen wordt teweeggebracht.

02.48 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, je voudrais d'abord rectifier les propos qui ont été mis dans la bouche de mon président de parti. Il a affirmé que le combat des syndicalistes était légitime. Il n'a pas parlé de l'ensemble des revendications et il n'a sûrement pas dit que, si on lui téléphonait à 3 heures, il accompagnerait les débats et les négociations syndicales. Il a dit que chaque ministre devait prendre ses responsabilités dans ce débat et ne pas rejeter les responsabilités sur les autres.

02.48 Karine Lalieux (PS): Eerst wil ik preciseren dat de heer Di Rupo heeft verklaard dat hij de strijd van de vakbonden gerechtvaardigd acht. Hij had het niet over het geheel van de eisen. Ik heb hem niet horen zeggen dat hij vandaag om drie uur premier Verhofstadt zou opbellen.

Monsieur le ministre, malgré tous les efforts fournis par rapport à la capacité et au cadre des agents pénitentiaires, il me semble que les prisons sont toujours au bord du gouffre aujourd'hui. Syndicats, magistrats, agents pénitentiaires, intervenants sociaux, tous sonnent le glas depuis quelques années.

De gevangenen bevinden zich nog steeds op de rand van de afgrond. De overbevolking loopt verder uit de hand en door de gebrekkige aandacht voor de eisen van 1999 voelen de cipiers zich verwaarloosd.

Vous avez parlé de surpopulation pénitentiaire, je pense qu'elle est réelle. Je ne pense pas qu'elle soit maîtrisée aujourd'hui et encore moins à cause du peu de libérations conditionnelles, de l'allongement des peines et des détentions préventives.

Si la situation en est là actuellement, je pense que c'est surtout parce qu'il y a eu une absence d'écoute et de dialogue face à des revendications connues depuis 1999 et qui ne font qu'alourdir un sentiment d'abandon de l'ensemble du personnel, ce qui engendre aujourd'hui des conséquences catastrophiques au niveau des droits de l'homme.

02.49 Marc Verwilghen, ministre: Madame Lalieux, il y a un seul cas où le syndicat a exigé que, soit je sois présent en personne, soit mon cabinet, ce qui a été refusé. Cela s'est passé une fois en trois ans!

02.49 Minister Marc Verwilghen: Sinds mijn aantreden op het departement heb ik altijd aandachtig naar de vakbonden geluisterd.

02.50 Karine Lalieux (PS): Monsieur le ministre, j'entends bien le

discours des syndicats. Je fais confiance à certains d'entre eux. Il semble qu'il n'y a pas eu de négociations pendant un certain moment. Hier, j'ai entendu qu'il n'y avait pas de propositions concrètes sur la table des négociations. Je ne vous accuse pas. Je demande simplement que le dialogue ait lieu.

02.51 Marc Verwilghen, ministre: Il est facile de dire, madame Lalieux, que le ministre n'est pas à l'écoute.

Cela signifie qu'il ne tient pas compte de ce qui se passe sur le terrain ou qu'il ne veut pas nouer le dialogue. Or, je vous garantis que, dès le premier jour de mon arrivée dans le département, j'ai eu des entretiens avec le monde syndical. Lorsqu'ils voulaient me voir, j'étais toujours à leur disposition, même s'il fallait parfois fixer un nouveau rendez-vous. Ni moi-même, ni aucun autre membre de mon cabinet n'avons jamais refusé quoi que ce soit.

02.52 Karine Lalieux (PS): Monsieur le ministre, il s'agit dans ce cas d'un manque de compréhension. En effet, nous ne pouvons pas dire que nous nous trouvons dans une situation de grève au finish et affirmer, dans le même temps, qu'il y a eu négociation et dialogue pendant trois ans. S'il y a eu écoute et dialogue, une telle situation m'étonne.

Nous entendons, pour le moment, énormément de chiffres. J'ai entendu qu'au 1er janvier 2003, il y aurait 600 places manquantes malgré les nombreux efforts fournis aujourd'hui. Nous demandons une vision claire sur les effectifs nécessaires et une adéquation entre les effectifs et les détenus pour peu que l'on puisse faire des projections. Il nous faut une programmation du volume de l'emploi, une politique cohérente au niveau de la gestion du personnel.

N'ayant pas très bien compris la problématique de l'arrêté royal sur les 36 heures, je tiens à vous poser la question suivante. L'arrêté royal est, me semble-t-il, arrivé à échéance à la fin de l'année 2001. Pourquoi n'a-t-il pas été renouvelé pour le personnel de surveillance? Cette situation est innomable. On ne peut pas accepter que les détenus ne puissent pas avoir de visites, ni de douches, ni de médicaments. J'espère que cette situation ne perdurera pas.

Je partage l'avis de M. Coveliers selon lequel tout le monde ne doit pas se retrouver en prison. J'espère que nous agissons de la sorte dans les nombreuses lois qui reviendront probablement sur la table, telle que la loi sur le «snelrecht» où les personnes sont enfermées avant même d'avoir été jugées.

J'espère que ces motivations seront appliquées au moment de l'analyse d'autres lois.

02.53 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, collega's, sedert ik in het Parlement zetel, heb ik weet van stakingen van cipers in het hele land, maar ook in mijn home town Antwerpen. De roep om meer personeel en om minder overvolle gevangenis wordt hoe langer hoe frequenter en hoe langer hoe driester, dat is althans mijn indruk.

De huidige situatie maakt me enigszins ongerust. Slagzinnen als

02.52 Karine Lalieux (PS): Dan moet er sprake zijn van een gebrekkig begrip, want hoe kon het anders tot een staking tot de finish komen?

Men had het over 600 ontbrekende plaatsen op 1 januari 2003. We vragen een programmering voor het aantal arbeidsplaatsen en een samenhangend personeelsbeleid.

Klopt het dat het koninklijk besluit betreffende de 36 uren voor het bewakingspersoneel niet werd verlengd?

Die voor de gevangenen ondraaglijke situatie moet worden stopgezet en ik ben het met de heer Coveliers eens dat niet alle huidige gedetineerden in de gevangenis thuishoren.

02.53 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): La demande de faire en sorte qu'il y ait plus de personnel pénitentiaire et moins de prisons surpeuplées est de plus en plus fréquente et affirmée. La menace de la grève au finish provoque aujourd'hui un vif émoi

“staken tot de finish” zorgen voor een sterke commotie, niet alleen bij het gevangenispersoneel, maar ook bij magistraten, bij advocaten, bij maatschappelijke werkers, bij familieleden, bij federale en lokale politiemensen en, in globo, bij de gehele publieke opinie.

Ook bij de gevangenen is er wrevel ontstaan. Verhalen over zelfmoordpogingen, vluchtpogingen, geen bezoekrecht, geen telefoongesprekken, gewonden die van een of andere verdieping vallen, zorgen voor explosieve toestanden.

Mijnheer de minister, ik meen – en mijn fractie dringt erop aan – dat er zo vlug mogelijk tot een oplossing moet gekomen worden met de vakbondsafgevaardigden van het penitentiair personeel. Het is niet het ogenblik voor pingpongspelletjes tussen Justitie, Begroting en Ambtenarenzaken. De toestand is op dit ogenblik immers zo erg dat het een bekommernis zou moeten zijn van de globale regering.

Mijnheer de minister, wat de overbevolking in de gevangenissen betreft, zei u zo-even dat er gevangenissen worden gebouwd en dat er gevangenissen in de maak zijn. Gevangenissen bouwen of extra gevangencellen inrichten mag niet het ultimatum remedium zijn. Ik ben van oordeel dat we daaromtrent dringend het debat moeten voeren over het quotum in de gevangenissen en dat we ook naar meer alternatieven moeten zoeken voor de overbevolking. Nog niet zo lang geleden is onze wet in verband met de alternatieve straffen in het Belgisch Staatsblad verschenen. Ik denk dat de minister van Justitie zo vlug mogelijk tot uitvoering van die wet zal moeten overgaan.

U hebt daarnet gesproken over elektronisch toezicht en de mogelijkheden in dat verband. U hebt ook de rechtsfiguur van de voorwaardelijke in vrijheidstelling vernoemd. Ook daar moeten we creatief mee omgaan.

Mijnheer de minister, ten slotte meen ik dat we zo vlug mogelijk werk moeten maken van het wetsontwerp Dupont, want daarin ligt volgens mij een deel van de oplossing.

02.54 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, vous savez que je ne suis pas coutumière de ce fait, mais je voudrais dire que je suis relativement indignée par les propos d'une certaine opposition qui tente de ramener le débat à celui d'un front francophone qui veut mettre hors-jeu M. Verwilghen. Cette manière de procéder est indécente quand il s'agit d'un problème de fond aussi important que celui de la surpopulation carcérale et des conditions de travail de ceux qui se trouvent en première ligne, à savoir les surveillants de prison.

Monsieur le ministre, certains éléments de votre réponse sont – me semble-t-il – susceptibles de nous rassurer ou nous prouvent, tout du moins, que les choses sont en train d'avancer.

Il est selon moi urgent de dialoguer et d'apporter des réponses acceptables et constructives à une profession qui doit effectivement faire face au stress, à la violence, mais aussi très souvent au manque de considération. Ce stress et cette violence risquent bien d'exploser quand les détenus en auront eux aussi assez de la situation qui prévaut aujourd'hui.

parmi toutes les parties concernées et dans l'opinion publique. Parmi la population carcérale aussi, la montée du mouvement de colère génère une situation explosive. Notre groupe demande instamment qu'une solution soit apportée rapidement à ce problème. On ne saurait considérer la construction de nouvelles cellules ou la rénovation d'anciennes cellules comme le remède ultime. Le ministre doit faire exécuter au plus vite notre loi sur les peines de substitution. Nous devons aussi faire preuve de créativité concernant les mesures de surveillance électronique et de libération conditionnelle. Enfin, il faut s'atteler d'urgence à l'élaboration du projet de loi Dupont car ce texte recèle une partie de la solution.

(Brouhaha sur les bancs.)

Monsieur le président, je souhaiterais pouvoir m'exprimer dans le calme.

Le **président**: Je vous en prie, madame.

02.55 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Merci, monsieur le président.

Il est vrai que les difficultés budgétaires sont bien réelles. Elles concernent certainement le département proprement dit et des choix doivent sans doute y être faits. Mais comme ma collègue, Mme Talhaoui, je pense que cette question concerne tout le gouvernement étant donné l'enjeu qui est en cause.

Je voudrais ajouter que le ministre recueille aujourd'hui les fruits pourris d'une situation qui n'est pas récente et qui est bien antérieure à trois ans.

Nous sommes aujourd'hui confrontés, comme c'est le cas pour certains problèmes environnementaux – si je peux me permettre la comparaison – à des dépenses qui sont à la fois de réparation et de prévention. Investir au niveau du personnel des prisons – et c'est la raison pour laquelle j'estime que tout gouvernement doit s'atteler à ce problème –, c'est investir pour l'avenir car il s'agit d'augmenter leur nombre, d'améliorer la formation du personnel qui y travaille, de lui permettre d'avoir une motivation correcte. Cela pose la question du sens de la politique carcérale, de l'emprisonnement.

En quoi consiste une peine de prison? A quoi peut-elle servir? Quels sont ses objectifs et ses résultats? Ces questions méritent une analyse de notre part. Et à ce niveau-là, ce n'est pas le moment de pratiquer des jeux politiques. Cela aussi, c'est investir dans la prévention.

Comme certains de mes collègues l'ont fait remarquer, d'autres questions méritent notre attention car elles sont à la base du problème. Mais il est vrai qu'une réponse immédiate doit être donnée à des gens qui sont en demande. Toutefois, une réflexion est à mener sur le long terme; c'est là que nous devrions accélérer nos réflexions sur le projet de loi Dupont.

D'autres questions sont posées. Elles concernent notamment la libération conditionnelle et la difficulté à l'obtenir aujourd'hui. Elles concernent également l'allongement des peines qui est considérable depuis 1990. La criminalité a-t-elle à ce point augmenté? Est-elle devenue beaucoup plus dure? Qu'en est-il de la judiciarisation de notre société alors qu'il existe d'autres moyens de régler certains conflits? Comment se fait-il que, dans certaines prisons, une bonne partie des personnes incarcérées s'y trouvent pour des faits de drogue?

Il faut répondre à toutes ces questions tout en y ajoutant le volet social.

02.55 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Rekening houdend met de situatie, ben ik verontwaardigd over de houding van een bepaalde oppositie die meent dat een Franstalig front minister Verwilghen buitenspel wil zetten.

Er moet dringend onderhandeld worden en er moeten constructieve oplossingen worden voorgesteld aan mensen die een beroep uitoefenen dat wordt gekenmerkt door stress, geweld en gebrek aan waardering. Er zijn inderdaad budgettaire moeilijkheden maar dit is een zaak voor de regering.

De minister heeft weliswaar de gevolgen van een situatie uit het verleden geërfd, maar investeren in het personeelskader van de gevangenen komt erop neer in de toekomst te investeren.

Men moet zich ook bezinnen over het nut van de gevangenisstraf. Naast het onmiddellijk antwoord dat moet worden gegeven, moet ook op lange termijn worden nagedacht over vraagstukken als de voorwaardelijke invrijheidstelling, het verlengen van de straffen, het toenemend inschakelen van de rechtbanken en de opsluiting wegens drugsgelerateerde feiten. Ook het sociale aspect moet aan bod komen.

02.56 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, il existe certes des tensions dans les prisons. Je peux vous parler de celle de Jamioulx où je suis encore passée ce matin. Elle compte environ 400 détenus alors qu'il ne devrait y en avoir qu'environ 240. Dans cette prison, le bracelet électronique ne s'adresse qu'à neuf détenus. On y trouve aussi bien des prévenus que des détenus.

Il ne faut pas oublier que 80% des détenus purgent des longues peines et qu'ils ne posent pas beaucoup de problèmes.

Il est vrai aussi que le travail est contraignant pour les agents pénitentiaires, mais il est tout autant pour les psychologues, les conseillers sociaux et les infirmières qui sont très souvent en contact avec les détenus et qui ne disent rien à ce sujet-là. N'oublions pas non plus les policiers qui y sont pour le moment.

La volonté de faire quelque chose de positif doit être visible. A Jamioulx, les visites ont lieu, contrairement à ce qui est relaté à la radio et à la télévision. Ces visites détendent l'atmosphère parce que les détenus en sont apaisés. Selon moi, l'addition de toutes les revendications – les 36 heures, la pension à 55 ans, l'extension des congés, la surpopulation, le stress, la tension, le statut – aboutit à la grève.

Comme le disent les agents et les détenus, le bouchon va bientôt sauter. Malgré tout, monsieur le ministre, le personnel pénitentiaire fait son travail du mieux qu'il peut.

02.57 Jacqueline Herzet (MR): Monsieur le président, je commencerai par rappeler gentiment à M. Arens que, bien sûr, je compatis à nos problèmes communs de bourgmestres, mais si vous avez un détenu célèbre dans votre prison d'Arlon, c'est parce qu'un jour quelqu'un l'a libéré conditionnellement et que ce n'est pas M. le ministre Verwilghen.

02.58 Josy Arens (cdH): Madame, c'était dans un autre dossier et dans un tout autre contexte. Que ce soit le ministre ou certains parlementaires, nous sommes dans une situation...

02.59 Jacqueline Herzet (MR): Monsieur Arens, j'ai vécu les événements de l'intérieur et je répète que si Arlon a un prisonnier célèbre, c'est parce qu'un jour quelqu'un a signé une libération conditionnelle et que ce n'était pas notre ministre de la Justice actuel.

02.60 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, ...

02.61 Jacqueline Herzet (MR): Monsieur le président, le milieu carcéral est un milieu très dur pour les détenus sans doute, les gardiens de prison et les familles. Actuellement, ce qui se passe est inacceptable et insupportable et il faut y mettre fin très rapidement.

Il y a aussi dans les prisons, et M. Vandeurzen en parlait, un déficit de moyens, de bâtiments, etc. Ce déficit n'est pas apparu en deux ans de temps. Il faut donc rester solidaire des problèmes que recèle le milieu carcéral.

02.56 Mirella Minne (ECOLO-AGALEV): In een overbevolkte gevangenis als die van Jamioulx heerst er zeker spanning, maar 80 procent van de gedetineerden zitten een lange straf uit en geven weinig problemen.

Niet alleen de cipiers hebben het druk, maar ook de psychologen, de verpleegkundigen enz.... En momenteel, de politie, uiteraard.

De opeenstapeling van eisen heeft tot een staking geleid maar de cipiers en de personeelsleden doen hun job zo goed mogelijk.

02.61 Jacqueline Herzet (MR): Ik wil de heer Arens eraan herinneren dat in de gevangenis van Aarlen een beruchte gevangene is opgesloten omdat hem een voorwaardelijke invrijheidsstelling werd verleend, en niet door de heer Verwilghen!

Het gevangenis milieu is een harde

Il ne faut pas oublier Paifve où il y a également un manque de psychiatres, d'éducateurs, d'accompagnateurs... Ce problème est récurrent dans toutes les institutions pénitentiaires.

Le rôle des gardiens de prison est extrêmement difficile et contraignant. Cependant, cette fonction est indispensable et ils rendent un service à l'ensemble de la population dont nous faisons partie. Il est donc indispensable de leur fournir les conditions nécessaires afin d'exercer convenablement leur profession.

Bien entendu, cela m'amène à la question d'argent. Je trouve qu'il est trop facile de dire que le ministre "n'a qu'à..." Le ministre "n'a pas qu'à ..." et "il ne peut pas", dans le cadre de son budget actuel et même dans le cadre du contrôle budgétaire que l'on va entamer très bientôt.

Je crois que c'est une question pour le gouvernement dans son ensemble: et le ministre de la Justice et celui de la Fonction publique et celui du Budget. C'est une question de sécurité, c'est au gouvernement à prendre ses responsabilités pour que cesse la situation dans les prisons.

Monsieur le ministre, je vous adresse un petit reproche et un grand regret, si vous le permettez. Quand on parle de manque de dialogue, cela me paraît un peu vrai quand même, d'après ce que j'entends partout. Le message ne passe pas ou passe mal. Est-ce dû à un malentendu, à un manque de compréhension, à un manque d'huile dans les rouages? Je ne crois pas que ce soit un manque de bonne volonté mais les faits sont là: chacun se plaint du manque de dialogue entre les instances pénitentiaires et le ministère de la Justice dans sa globalité.

Vous avez encore un capital de confiance, quoi qu'on en dise. Donc si vous prenez les choses en mains, vous allez certainement pouvoir les arranger. Je reviens à la base des problèmes. En ce qui concerne la surpopulation, je constate que des prisons vont être construites, que ce soit par le ministre précédent ou par l'actuel, et c'est très bien ainsi. Je remarque que le cadre sera en ordre pour juillet, vous l'avez dit. Quant aux revendications financières, vous venez de dire vous-même que la plupart pouvaient, en tout cas, être considérées comme légitimes, être discutées, et certaines rencontrées. Je crois que vous avez toutes les cartes en mains pour mener à bien ces négociations.

Je remarque aussi que les négociations sont maintenant entamées et que vous devriez être là-bas. C'est à cause de nous que vous êtes toujours ici: qu'on ne vous en fasse pas grief!

Je voudrais terminer par ceci. M. Coveliers et moi-même avons cosigné "in tempore non suspecto", en tout cas pas trop, une motion demandant au parlement de voter des moyens complémentaires à la Justice pour assumer les tâches qui sont les siennes. Monsieur le ministre, vous devez pouvoir obtenir les moyens suffisants. Si les parlementaires peuvent vous y aider, il y va de leur responsabilité. Je crois qu'il appartient aussi à l'ensemble des parlementaires qui le souhaitent de vous aider à résoudre le problème.

wereld en aan de huidige toestand moet spoedig een einde komen. Maar het structureel personeels- en plaatsgebrek in de gevangenissen dateert niet van de twee laatste jaren. De cipiers vervullen een moeilijke, maar onontbeerlijke opdracht. Men moet hun de mogelijkheden bieden die opdracht behoorlijk uit te voeren. Met de huidige begroting kan de minister niet de vereiste maatregelen nemen. De hele regering moet haar verantwoordelijkheden op zich nemen.

Er is voldoende goede wil aanwezig, maar er is inderdaad misschien te weinig gelegenheid tot dialoog. Als de minister de koe bij de hoorns vat zal hij resultaten kunnen boeken. Het vertrouwen dat hij nog geniet stelt hem in staat de onderhandelingen over de overbevolking, de personeelsformatie en de financiële eisen tot een goed einde te brengen.

Met de hulp van de parlementsleden moet de minister de extra middelen die hij nodig heeft kunnen verkrijgen. De heer Coveliers en ikzelf hebben daartoe trouwens een motie ingediend.

02.62 De voorzitter: Mijnheer de minister, ik kan erg kort spreken omdat er al heel veel gezegd is. Ten eerste, in het kader van dat

02.62 Le président: Dans ce conflit, d'aucuns cherchent à

conflict proberen sommigen de ene minister tegen een andere uit te spelen. Zij vergeten natuurlijk dat de regering beslissingen neemt. In de commissie vertegenwoordigt de minister de regering. Het is dus niet omdat deze of gene minister bepaalde standpunten inneemt binnen zijn bevoegdheden in de regering, dat de beslissingen daaruit voortvloeiend geen beslissingen van de voltallige regering zijn.

Ten tweede, moet ik toch even terugkomen op de essentie. Ik neem aan dat overbevolking, overbelasting, onderbezetting en verlosachterstand elementen zijn die in dat dossier regelmatig opduiken. Omdat ik mijn geheugen wilde opfrissen, heb ik het boekje meegenomen dat destijds verscheen na de gewelddaden in de gevangenissen in 1976. Er werd gealludeerd op 1999, maar in 1976 was het nog veel erger. Toen werd een analyse gemaakt van wat zich had afgespeeld. Welnu, de situatie was dezelfde. Voor de gevangenisinstellingen zullen volgens mij dus wel structurele maatregelen genomen moeten worden.

Nu hebben wij echter te maken met een sociaal conflict. In dat kader zijn mensen betrokken die in die omstandigheden psychisch en moreel geconfronteerd worden met toestanden die zij niet meer aankunnen. Wij kunnen voorbeelden aanhalen in om het even welke zin. Op dat sociaal probleem moet een antwoord worden geboden. Eerlijk gezegd hebt u correct geantwoord en meen ik dat ook de onderhandelingen correct verlopen. Degenen die vandaag in deze commissie absoluut antwoorden wensten op de gestelde vragen in het eisenpakket van de vakbonden, weten natuurlijk ook perfect hoe een sociaal overleg verloopt. Als de minister hier bepaalde verbintenissen zou opnemen om bepaalde punten van het eisenpakket in te willigen, zijn wij natuurlijk ver van een resultaat van het sociaal overleg verwijderd. Mijns inziens moet het sociaal overleg zo spoedig mogelijk resultaten opleveren.

Naast die resultaten van het sociaal overleg, dat eventueel een antwoord kan bieden op bepaalde sociale eisen van het personeel, moeten ook de andere oorzaken binnen het kader van het gevangenisinstellingen ontegensprekelijk een antwoord krijgen. Hier werd gealludeerd op de behandeling van het wetsontwerp Dupont dat veelomvattend is. Volgens mij hebben wij daarvoor al herhaaldelijk inspanningen geleverd. De omstandigheden van vandaag stonden ons echter net niet toe om de informatie van het terrein in te winnen die wij echt noodzakelijk achten om de teksten terzake verder te evalueren. Er werd ook gealludeerd op het wetsontwerp van de quota in de gevangenissen. In deze commissie hebt u meegedeeld dat u dat ontwerp in de vorm van een wetsvoorstel in de Senaat zou zien indienen. Op die manier is daarop dus ook een antwoord gegeven.

Ten slotte is er ook gesproken over de weerslag van dat alles op de gedetineerden, onverminderd de mobilisatie van zoveel politiemensen, zij het op lokaal of federaal vlak. Onder de gedetineerden zijn er reacties te goeder trouw en gedetineerden die gefrustreerd zijn bij gebreke aan sociaal contact en bezoek, maar er liggen ook gedetineerden te kwader trouw op de loer omdat de gaten in het systeem des te groter worden, waarvan zij duchtig gebruik zullen maken. Er werd gesproken over timing, maar ik wil daarop geen timing plakken. In het geheel van die problematiek moeten de onderhandelingen in ieder geval gevoerd kunnen worden tot de finish, om een resultaat op te leveren en zo spoedig mogelijk een

opposer des ministres. Mais il appartient au gouvernement de prendre des décisions.

La surpopulation, la pénurie de personnel et les retards dans les libérations avaient également concouru à susciter la grogne dans le secteur pénitentiaire en 1976. Il faut donc des mesures structurelles.

Il y a par ailleurs aussi un conflit social. Le ministre ne peut répondre, devant cette commission, aux exigences formulées par les syndicats. C'est le but de la concertation sociale qui, je le crois, se déroule dans de bonnes conditions. Elle doit déboucher sur des résultats dans les meilleurs délais.

Nous sommes déjà efforcés d'apporter des solutions à d'autres problèmes qui se posaient dans les prisons, notamment par le vaste projet de loi Dupont et par le texte sur les quotas dans les prisons, qui sera déposé sous la forme d'une proposition de loi au Sénat.

En fin de compte, ces événements ont aussi des conséquences pour les détenus. Certains réagissent de bonne foi ou par frustration, d'autres abusent de la situation.

Il n'est pas possible de fixer un échéancier mais les négociations doivent être menées au finish, afin d'apporter une solution aux problèmes sociaux le plus rapidement possible.

antwoord te geven op de gestelde sociale vragen.

02.63 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik zou natuurlijk in het lang en het breed kunnen antwoorden op een hele reeks opmerkingen die soms bijzonder pertinent waren. Ik zal dat niet doen omdat één zaak heel goed wordt aangevoeld. Verschillende collega's, zowel uit de meerderheid als uit de oppositie, hebben aangehaald dat, zelfs indien er een sociale dimensie is aan het conflict dat nu is uitgebroken, niemand er baat bij heeft dat deze situatie lang blijft voortduren. Men heeft eigenlijk gezegd dat dit snel zou moeten kunnen gaan, zonder pingpongspel. Wij wensen een akkoord. Ik zeg u dat ik daar ook voorstander van ben. Niets is slechter dan dat deze situatie lang zou blijven aanslepen. Daar moet iedereen van overtuigd zijn, of hij nu gedetineerde, gevangenisbewaarder, lid van de bevolking of lid van de magistratuur is. Het is een zaak die niet goed is en waar we zo spoedig mogelijk een antwoord op moeten geven. Als u het mij toestaat, dan merk ik op dat het volgens mij nodig is dat ik inderdaad zo snel mogelijk naar het kabinet kan gaan. Ik kan alleen zeggen dat er binnen het kabinet onderhandeld wordt, ook door Begroting en Ambtenarenzaken. Het is onze bedoeling tot de finish te kunnen doorgaan en tot oplossingen te kunnen komen met de vakbonden.

Cela étant dit, soulignons que d'autres tâches doivent probablement encore être réglées. Je constate de plus en plus que des questions telles que la responsabilisation par la loi "quotas", les questions d'ordre psycho-social ou administratif restent à l'agenda. Des projets ont, par ailleurs, été introduits. Ils sont également sur la table de discussion.

Si j'ai parlé d'un agenda caché, soyons clair.

Mij gaat het er niet om vast te stellen dat er een verborgen agenda is maar als men staakt moet men tenminste zeggen waarvoor men staakt. Als men sociale revendicaties vraagt, moeten die er van de eerste keer aan worden toegevoegd. Laat dit niet afhangen van maatregelen die al een tijd ter discussie liggen. Ik bepleit alleen een open agenda. Dat is het enige dat ons vooruit zal helpen. Wat dat betreft kan ik u zeggen dat de regering zal proberen om zo spoedig mogelijk tot een oplossing te komen met de syndicaten.

De **voorzitter**: Collega's, de eerste motie moet ik als een motie van wantrouwen kwalificeren. Dat blijkt uit de bewoordingen. Men houdt hier een discours, maar men schrijft wel wat anders en *scripta manent*.

02.64 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als de motie ter stemming ligt, zal ik bepalen of ik ze intrek. Als ze dan nog actueel is, zal ik ze handhaven. Het is dus aan de minister om ervoor te zorgen dat ik ze intrek.

02.63 **Marc Verwilghen**, ministre: Dans la mesure où personne n'a intérêt à ce que la situation s'éternise, je répondrai brièvement aux observations parfois pertinentes qui ont été formulées. Je suis favorable à la conclusion rapide d'un accord avec les syndicats. C'est la raison pour laquelle je souhaite rejoindre mon cabinet le plus rapidement possible afin d'y reprendre les négociations et de déboucher sur des solutions.

Andere taken moeten wellicht nog worden geregeld. Materies zoals de administratieve of psychosociale aangelegenheden blijven aan de orde. Daarnaast worden ook nieuwe projecten besproken.

Als ik het over een verborgen agenda had, moeten we duidelijk zijn.

Lorsque l'on fait grève, il convient d'en préciser exactement les raisons et de mettre directement sur le tapis les éventuelles revendications sociales. Je préconise un agenda ouvert. Le gouvernement tentera alors de parvenir rapidement à une solution.

02.64 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Au moment du vote, je déciderai en fonction de l'actualité de retirer ou de maintenir ma motion. La balle est donc dans le camp du ministre.

De **voorzitter**: Dat is dus een pingpongmotie of zo iets.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van wantrouwen werd ingediend door de heren Gerolf Annemans en Bart Laeremans en luidt als volgt:

“De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Gerolf Annemans
en het antwoord van de minister van Justitie,
stelt vast dat de onderhandelingen met de cipiers totaal in het slop zitten;
stelt vast dat de minister niet in staat is om de malaise te stoppen en het vertrouwen te herstellen;
en ook dat hij het vertrouwen van PS en MR niet meer geniet;
vraagt het ontslag van de minister.”

Une motion de méfiance a été déposée par MM. Gerolf Annemans et Bart Laeremans et est libellée comme suit:

“La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Gerolf Annemans
et la réponse du ministre de la Justice,
constate que les négociations avec les gardiens de prison sont dans l'impasse;
constate que le ministre n'est pas en mesure de mettre un terme au malaise ni de rétablir la confiance;
constate que le ministre ne bénéficie plus de la confiance du PS ni du MR;
demande la démission du ministre.”

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Geert Bourgeois, Jo Vandeurzen, Tony Van Parys en Josy Arens en luidt als volgt:

“De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Gerolf Annemans
en het antwoord van de minister van Justitie,
vraagt de regering
- de inlevering van 2% op de personeelskredieten voor het gevangeniswezen ongedaan te maken;
- de nodige middelen ter beschikking te stellen van het departement justitie om te kunnen ingaan op de gerechtvaardigde eisen van het gevangenispersoneel.”

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Geert Bourgeois, Jo Vandeurzen, Tony Van Parys et Josy Arens et est libellée comme suit:

“La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Gerolf Annemans
et la réponse du ministre de la Justice,
demande au gouvernement
- de supprimer l'économie de 2% réalisée sur les crédits de personnel dans les établissements pénitentiaires;
- de dégager les moyens nécessaires en faveur du département de la Justice afin de satisfaire les exigences légitimes du personnel carcéral.”

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Hugo Coveliers, Thierry Giet, Fred Erdman en de dames Martine Dardenne, Jacqueline Herzet, Fientje Moerman, Anne Barzin en Fauzaya Talhaoui.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Hugo Coveliers, Thierry Giet, Fred Erdman et Mmes Martine Dardenne, Jacqueline Herzet, Fientje Moerman, Anne Barzin et Fauzaya Talhaoui.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.33 uur.
La réunion publique de commission est levée à 16.33 heures.*